

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 3.10.2024 r.
COM(2024) 385 final

**SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

na temat wdrażania i egzekwowania polityki handlowej UE

{SWD(2024) 386 final}

SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE	2
I.1	Streszczenie	2
I.2	Zakres niniejszego sprawozdania	7
II.	PEŁNE WYKORZYSTANIE DWUSTRONNYCH UMÓW HANDLOWYCH UE	8
II.1	Handel z partnerami preferencyjnymi – najważniejsze zmiany w 2023 r.	8
II.2	Postępy we wdrażaniu dwustronnych umów handlowych UE	13
III.	POMOC MAŁYM I ŚREDNIM PRZEDSIĘBIORSTWOM W ODNALEZIENIU SIĘ W GLOBALNYM HANDLU	21
IV.	USUWANIE BARIER I ZNAJDOWANIE ROZWIĄZAŃ	24
IV.1	Aktualna sytuacja i tendencje w 2023 r.....	24
IV.2	Dwustronne i wielostronne egzekwowanie zobowiązań handlowych: rozstrzyganie sporów 31	
IV.3	Pojedynczy punkt kontaktowy	33

I. Wprowadzenie

I.1 Streszczenie¹

W niniejszym sprawozdaniu skoncentrowano się w szczególności **na wartości silnej sieci umów handlowych UE**. Pod koniec 2023 r. UE była stroną 42 preferencyjnych umów handlowych zawartych z 74 partnerami², opiewających na kwotę 2,3 bln EUR, czyli 45,8 % całkowitego handlu zewnętrznego UE. Umowy nadal otwierają rynki dla przedsiębiorstw z UE, w szczególności dla 680 000 eksportujących małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), pomagając im łączyć się z rynkami wzrostu, a jednocześnie zapewniając stabilny i bardziej przewidywalny zbiór przepisów.

Umowy handlowe UE wspierają dobrobyt i wzrost gospodarczy, pomagając unijnym przedsiębiorstwom konkurować z szybkim wzrostem w innych państwach trzecich. Na przykład udział UE w przywozie z „azjatyckiej czwórki” – *Asia4* (tj. partnerów umowy o wolnym handlu: Japonii, Korei Południowej, Wietnamu i Singapuru) – w latach 2008–2022 utrzymał się na stałym poziomie około 9–10 %. Natomiast udział UE w przywozie do tego regionu z państw spoza UE objętych umową o wolnym handlu zmniejszył się z 9,6 % w 2008 r. do 6,5 % w 2022 r. W *Afryce Subsaharyjskiej* w ciągu ostatnich 10 lat (tj. od czasu wejścia w życie umów o partnerstwie gospodarczym) UE była w stanie utrzymać swój udział wynoszący około 20 % w łącznym przywozie partnerów umowy o partnerstwie gospodarczym. Natomiast udział UE w przywozie z państw nieobjętych umową o partnerstwie gospodarczym zmniejszył się o 3 % w tym samym okresie, co oznacza, że UE znalazła się na drugim miejscu po Chinach. W *Ameryce Łacińskiej* UE od 25 lat traci udział w rynku, ale umowy o wolnym handlu wyraźnie osłabiły tę tendencję. Udział UE w przywozie partnerów umów o wolnym handlu w regionie zmniejszył się z 10 % do 8 %, natomiast znacznie większy spadek (tj. z 35 % do 18 %) odnotowano w przypadku partnerów niebędących stronami umów o wolnym handlu.

Cztery najnowsze umowy handlowe UE (inne niż umowa ze Zjednoczonym Królestwem³) obowiązujące w 2023 r. (tj. umowy z Koreą Południową, Kanadą, Japonią i Wietnamem) wspierają wywóz z UE w ujęciu rok do roku, przy znacznym wzroście w całym okresie ich obowiązywania w odniesieniu do towarów i usług oraz odnotowując wysoką stopę wzrostu w niektórych najważniejszych sektorach eksportowych:

---

¹ O ile nie wskazano inaczej, dane wymienione w niniejszym sprawozdaniu opierają się na obliczeniach Komisji/DG ds. Handlu, których podstawę stanowią dane Eurostatu i Comtrade.

² Jest to 39 umów handlowych wymienionych w dokumencie roboczym służb Komisji z 2024 r. oraz umowy handlowe z Andorą, Wyspami Owczymi i San Marino. Zob. mapa wszystkich umów handlowych UE: <https://circabc.europa.eu/rest/download/0e05d6f3-64f5-4661-ae0c-ae6b68094d19>.

³ Więcej informacji na temat umowy o handlu i współpracy między UE a Zjednoczonym Królestwem można znaleźć w trzecim sprawozdaniu z wdrażania opublikowanym 21 marca 2024 r., COM(2024) 127 final; [sprawozdanie roczne za 2023 r. dotyczące umowy o handlu i współpracy między UE a Zjednoczonym Królestwem – Komisja Europejska \(europa.eu\)](#).

- Wywóz towarów z UE do *Korei Południowej* rósł średnio o 7 % rocznie i zwiększył się o 127 % w całym okresie (2010–2023). Umowa wspiera wywóz w najważniejszych sektorach, takich jak pojazdy, w którym wywóz z UE wzrósł o 264 %. W latach 2010–2022 eksport usług z UE wzrósł o 200 %.
- Wywóz towarów z UE do *Kanady* rósł średnio o 7 % rocznie i zwiększył się o 64 % w całym okresie (2016–2023). Umowa wspiera wywóz w najważniejszych sektorach, takich jak statki powietrzne, w którym wywóz z UE wzrósł o 100 %. W latach 2016–2022 eksport usług z UE wzrósł o 62 %.
- Wywóz towarów z UE do *Japonii* rósł średnio o 2 % rocznie i zwiększył się o 11 % w całym okresie (2018–2023), natomiast wywóz produktów rolno-spożywczych wzrósł o 26 %. Umowa wspiera wywóz w najważniejszych sektorach, takich jak maszyny elektryczne, w przypadku którym odnotowano wzrost o 28 %. W latach 2018–2022 eksport usług z UE wzrósł o 30 %.
- Wywóz towarów z UE do *Wietnamu* rósł średnio o 1 % rocznie i zwiększył się o 3 % w całym okresie (2019–2023), natomiast wywóz produktów rolno-spożywczych wzrósł o 17 %. Umowa wspiera wywóz w najważniejszych sektorach, takich jak produkty farmaceutyczne, w których wywóz z UE wzrósł o 48 %. W latach 2019–2022 eksport usług z UE wzrósł o 42 %.

Umowy handlowe mogą być realizowane tylko wtedy, gdy kraje partnerskie wywiązują się ze swoich zobowiązań. Cztery lata temu, na początku Komisji pod przewodnictwem Ursuli von der Leyen, utworzono nowe stanowisko – **głównego urzędnika ds. egzekwowania przepisów handlowych**⁴ – aby zagwarantować, że skuteczne wdrażanie i egzekwowanie międzynarodowych zobowiązań handlowych pozostanie centralnym elementem wysiłków Komisji.

Pojedynczy punkt kontaktowy, który stanowi punkt kompleksowej obsługi służący do zgłaszania obaw dotyczących handlu, otrzymał ponad 130 skarg zewnętrznych od momentu jego uruchomienia w listopadzie 2020 r., a tylko w 2023 r. – 28 skarg. Stał się on głównym narzędziem identyfikacji nowych problemów, gromadzenia niezbędnych informacji i zapewniania przeprowadzenia działań następczych. W grudniu 2023 r. Komisja opublikowała zmienione wytyczne operacyjne⁵ dotyczące pojedynczego punktu kontaktowego, wraz z uproszczonymi internetowymi formularzami skarg i praktycznymi wytycznymi dotyczącymi sposobu ich wypełniania.

⁴ Informacje na temat roli głównego urzędnika ds. egzekwowania przepisów handlowych można znaleźć pod adresem: https://policy.trade.ec.europa.eu/enforcement-and-protection/chief-trade-enforcement-officer_pl.

⁵ Zmienione wytyczne operacyjne dotyczące pojedynczego punktu kontaktowego: [Operation_guidelines.pdf \(europa.eu\)](#).

Osiągnięto wymierne rezultaty, jeśli chodzi o **zapobieganie barierom w dostępie do rynku lub usuwanie ich**, ponieważ Komisja nadal współpracowała z krajami partnerskimi, działając w porozumieniu z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami z UE. W 2023 r. w **28 państwach** wyeliminowano częściowo lub całkowicie **41 barier w dostępie do rynku** (zob. bardziej szczegółowe informacje w sekcji II.2 B):

- na przykład poczyniono postępy w zakresie **najważniejszych kwestii sanitarnych i fitosanitarnych (SPS)**, zwłaszcza w zakresie regionalizacji (*Japonia, Korea Południowa, Arabia Saudyjska*) oraz w **sektorach zaawansowanych technologii** istotnych z punktu widzenia transformacji ekologicznej (*energia wiatrowa w Japonii*);
- udało się również rozwiązać inne bardziej **klasyczne rodzaje przeszkód**, takie jak np. wieloletni system pozwoleń nieautomatycznych w *Argentynie* oraz opłaty *Kolumbii* za ocenę ryzyka związanego z unijnymi produktami zwierzęcymi i roślinnymi;
- kontynuowano działania na rzecz zwiększenia zdolności UE do **zapobiegania powstawaniu barier**, co ostatnio pomogło rozwiązać problem uciążliwych wymogów w zakresie normalizacji i certyfikacji w *Japonii* oraz dyskryminujących wymogów dotyczących zamówień publicznych w *Paragwaju*.

Komisja nadal koncentrowała się na **wdrażaniu postanowień dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju**, które uwzględniono w 12 umowach handlowych obowiązujących w 2023 r. z 18 krajami partnerskimi. Regularne zaangażowanie w prace instytucjonalnych komitetów ds. handlu i zrównoważonego rozwoju na podstawie wspólnych priorytetów przyniosło rzeczywiste postępy w terenie, ponieważ kraje partnerskie ratyfikowały konwencje wielostronne i podjęły kroki w celu zacieśnienia współpracy ze społeczeństwem obywatelskim i poprawy ich zdolności do egzekwowania norm pracy i norm środowiskowych (zob. konkretne przykłady w sekcji II.2 C poniżej).

UE kontynuowała również **współpracę z partnerami handlowymi** w kwestiach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, wspieraną przez umowy handlowe i platformy handlowe, takie jak zielone sojusze z Japonią i Kanadą lub *zielone sojusze* z Koreą Południową w zakresie zmiany klimatu, energii i bezpieczeństwa łańcucha dostaw. W przypadku Kanady odnotowano znaczne postępy we wdrażaniu zalecenia CETA w sprawie handlu i płci w oparciu o specjalny plan prac, w tym wymiany i wydarzenia mające na celu wymianę informacji na temat polityki, przepisów i najlepszych praktyk w wielu kwestiach, w szczególności w zakresie opracowywania norm związanych z płcią.

Jeżeli chodzi o współpracę techniczną w obszarze handlu i zrównoważonego rozwoju, w marcu 2024 r. Komisja **opublikowała wykaz uzgodnionych z Peru działań w zakresie współpracy w celu zapewnienia poszanowania i przestrzegania praw pracowniczych** w tym kraju zgodnie z sześcioma wspólnie określonymi priorytetami. Działania w zakresie współpracy będą realizowane w nadchodzących latach i będą wspierane w ramach szeroko zakrojonego programu technicznego i finansowego UE. **UE i Kolumbia uzgodniły obszary**

priorytetowe, nad którymi należy pracować z myślą o ustanowieniu programu współpracy technicznej.

W marcu 2024 r. pojedynczy punkt kontaktowy otrzymał drugą formalną skargę dotyczącą handlu i zrównoważonego rozwoju w odniesieniu do praw pracowniczych i środowiskowych w Wietnamie.

Jak wynika ze sprawozdania, **organizacje społeczeństwa obywatelskiego** odgrywają ważną rolę we wdrażaniu umów handlowych, w szczególności postanowień dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju. **Wewnętrzne grupy doradcze** (DAG), istniejące w ramach 12 umów handlowych, zwiększają nasze zrozumienie zarówno sytuacji w terenie, jak i możliwych sposobów jej poprawy. W czwartym posiedzeniu wszystkich członków wewnętrznej grupy doradczej UE, zorganizowanym przez Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny 18 kwietnia 2024 r., uczestniczyło ponad 200 członków wewnętrznych grup doradczych UE, aby wymienić poglądy z wyższymi rangą urzędnikami Komisji i wzajemnie korzystać ze swoich praktycznych doświadczeń.

Chociaż w 2023 r. UE nie wszczęła żadnych nowych sporów handlowych, w czerwcu 2024 r. Komisja wszczęła dwustronny spór z **Algierią** w sprawie ograniczeń mających wpływ na wywóz z UE oraz wszczęła spór w ramach Światowej Organizacji Handlu (WTO) przeciwko **Tajwanowi** dotyczący stosowania przez Tajwan kryteriów lokalnego udziału w projektach dotyczących morskiej energii wiatrowej (DS625, *Tajwan – morska energia wiatrowa*). Komisja aktywnie dąży również do **zapewnienia skutecznych wyników toczących się sporów**, które były korzystne dla UE w ramach systemu WTO. Na przykład w przypadku, gdy partnerzy handlowi utrudniają proces orzekania lub nie wdrożą sprawozdań zespołu orzekającego, Komisja jest gotowa wykorzystać wzmocnione **autonomiczne środki** w celu ochrony interesów europejskich.

- W 2023 r. Komisja poczyniła pierwszy krok w kierunku zastosowania rozporządzenia w sprawie **egzekwowania przepisów** wobec *Indonezji* po tym, jak państwo to postanowiło odwołać się od orzeczenia zespołu orzekającego do niefunkcjonującego Organu Apelacyjnego WTO („w próżnię”) i utrudnić w ten sposób sprawiedliwość proceduralną (zob. DS592; *Indonezja – ograniczenia wywozowe dotyczące rudy niklu*). W grudniu 2023 r. *Indie* odwołały się od orzeczenia zespołu orzekającego w sprawie DS582 (*Indie – cła na produkty ICT*). Orzeczenie to było korzystne dla UE, ponieważ potwierdziło niezgodność z prawem indyjskich taryf celnych na produkty ICT.
- 31 maja 2024 r. UE wszczęła **postępowanie w sprawie przestrzegania przepisów** przeciwko *Kolumbii* w sporze DS591 (*Kolumbia – mrożone frytki*), po tym, jak Kolumbia nie zastosowała się do ustaleń tymczasowego arbitrażu odwoławczego z grudnia 2022 r. Ustalenia były korzystne dla Komisji i stwierdzono, że środki antydumpingowe nałożone przez Kolumbię na mrożone frytki z Belgii, Niemiec i Niderlandów naruszały zasady WTO.

- 28 kwietnia 2023 r. UE wszczęła postępowanie **w sprawie przestrzegania przepisów** przeciwko *Stanom Zjednoczonym* w sprawie DS577 (*USA – dojrzałe oliwki*) w związku z nieprzestrzeganiem przez nie orzeczenia WTO z 19 listopada 2021 r. w odniesieniu do celów wyrównawczych na przywóz dojrzałych oliwek z Hiszpanii. 19 marca 2024 r. Organ Rozstrzygania Sporów WTO przyjął sprawozdanie zespołu orzekającego w sprawie przestrzegania przepisów WTO, w którym potwierdzono twierdzenie UE, że Stany Zjednoczone nie zastosowały się w pełni do orzeczenia WTO.

Umowy handlowe mogą być w pełni skuteczne tylko wtedy, gdy zainteresowane strony będą świadome płynących z nich korzyści. W związku z tym Komisja kontynuowała wysiłki na rzecz **propagowania korzyści płynących z umów handlowych**, w szczególności tych, które weszły w życie w 2024 r., a mianowicie umowy o wolnym handlu między UE a Nową Zelandią (obowiązującej od 1 maja) oraz umowy o partnerstwie gospodarczym między UE a Kenią (obowiązującej od 1 lipca), ale także zaktualizowanej umowy między UE a Chile, która ma wejść w życie na początku 2025 r. Odbywa się to w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi i przedsiębiorstwami, ze szczególnym uwzględnieniem MŚP. Główny portal Komisji poświęcony handlowi, **Access2Markets**, pozostaje w centrum tych wysiłków. Od czasu uruchomienia w październiku 2020 r. portal odwiedziło ponad osiem milionów osób, a ponad 11 000 MŚP zostało przeszkolonych w zakresie korzystania z niego. Wydarzenia związane z Dniem Dostępu do Rynku, które odbyły się w kilkunastu państwach członkowskich, okazały się dla głównego urzędnika ds. egzekwowania przepisów handlowych i wyższych rangą urzędników Komisji ważną okazją do podniesienia świadomości na temat umów handlowych UE i spotkania z małymi przedsiębiorstwami działającymi w różnych regionach i sektorach.

Współpraca z państwami członkowskimi w zakresie wdrażania i egzekwowania oraz sposobów usprawnienia wspólnych prac stała się powracającym tematem dyskusji na szczeblu technicznym i politycznym. Obejmuje to poprawę metod pracy delegatur Unii i doradców ds. handlu państw członkowskich, którzy współpracują ze sobą za granicą, na przykład podczas monitorowania zmian regulacyjnych w państwie przyjmującym. Komisja testuje obecnie nowe narzędzia w celu wspierania lepszego przepływu informacji i zapewnienia, aby urzędnicy zarówno na szczeblu UE, jak i państw członkowskich mieli jasny obraz tego, czego można oczekiwać od siebie nawzajem. Komitet ds. Polityki Handlowej ⁶ okresowo omawia stan realizacji i egzekwowania unijnego programu, wdrażanych strategii i ustalania priorytetów.

---

⁶ <https://www.consilium.europa.eu/pl/council-eu/preparatory-bodies/trade-policy-committee/>.

I.2 Zakres niniejszego sprawozdania

Niniejsze sprawozdanie jest czwartym skonsolidowanym **sprawozdaniem rocznym**⁷ w sprawie wdrażania i egzekwowania zobowiązań handlowych objętych preferencyjnymi dwustronnymi umowami handlowymi i WTO. Przedstawiono w nim przegląd głównych działań i osiągnięć, którymi to działaniami w 2023 r. i w pierwszym miesiącu 2024 r. kierował działający w ramach Komisji główny urzędnik ds. egzekwowania przepisów handlowych.

Dokument roboczy służb Komisji towarzyszący⁸ niniejszemu sprawozdaniu zawiera dodatkowe informacje uzupełniające jego sekcję II.2 na temat 39 głównych dwustronnych umów preferencyjnych UE.

Na **stronie internetowej Komisji**⁹ zamieszczono informacje stanowiące uzupełnienie niniejszego sprawozdania, dotyczące: (i) zmian w zakresie handlu UE z partnerami preferencyjnymi w 2023 r.; (ii) stosowania preferencji taryfowych w wywozie z UE i przywozie do UE w podziale na preferencyjnych partnerów handlowych, zarówno w przypadku UE, jak i państw członkowskich, oraz (iii) wskaźników wykorzystania kontyngentów taryfowych.

Chociaż autorzy niniejszego sprawozdania skoncentrowali się na wdrażaniu i egzekwowaniu na podstawie umów handlowych UE, wdrażanie to i egzekwowanie należy również rozpatrywać w szerszym kontekście działań w zakresie bezpieczeństwa gospodarczego i egzekwowania przepisów w konkretnych obszarach, które to działania **Komisja przedstawia w oddzielnych sprawozdaniach**, mianowicie:

- stosowanie **instrumentów ochrony handlu** (środków antydumpingowych, antysubsydyjnych i ochronnych) objęte rocznymi sprawozdaniami Komisji na temat ochrony handlu¹⁰;
- monitorowanie i zwalczanie podrabiania produktów, piractwa i innych naruszeń **praw własności intelektualnej**, objęte publikowanym przez Komisję dwa razy do roku

---

⁷Trzecie sprawozdanie opublikowano 15 listopada 2023 r. i jest ono dostępne pod adresem: [Rejestr dokumentów Komisji – COM\(2023\)740 \(europa.eu\)](#).

⁸ Dokument roboczy służb Komisji: Broszury informacyjne dotyczące wdrażania unijnych umów handlowych; SWD(2024) 386: [Contact support \(europa.eu\)](#).

⁹Komisja/DG ds. Handlu; strona poświęcona wdrażaniu i egzekwowaniu przepisów: [Wdrażanie i egzekwowanie umów handlowych UE – Komisja Europejska \(europa.eu\)](#).

¹⁰ 42. sprawozdanie Komisji w sprawie ochrony handlu: [Rejestr dokumentów Komisji – COM\(2024\)413 \(europa.eu\)](#), [rejestr dokumentów Komisji – SWD\(2024\)221 \(europa.eu\)](#).

sprawozdaniem na temat praw własności intelektualnej¹¹ i listą zagrożeń związanych z piractwem¹²;

- **monitorowanie bezpośrednich inwestycji zagranicznych oraz kontrola przywozu produktów podwójnego zastosowania**, które stanowią unijne strategiczne kontrole handlu i inwestycji na rzecz bezpieczeństwa i które są objęte rocznymi sprawozdaniami Komisji w sprawie monitorowania BIZ¹³ oraz rozporządzenia (UE) 2021/821 w sprawie kontroli wywozu¹⁴;
- stosowanie **ogólnego systemu preferencji taryfowych (GSP) UE**¹⁵, które jest przedmiotem sprawozdania Komisji w sprawie GSP.

Ponadto należy przygotować odrębne sprawozdania roczne ze stosowania **rozporządzenia w sprawie subsydiów zagranicznych**¹⁶ i **Instrumentu Zamówień Międzynarodowych**¹⁷.

II. Pełne wykorzystanie dwustronnych umów handlowych UE

II.1 Handel z partnerami preferencyjnymi – najważniejsze zmiany w 2023 r.

Umowy handlowe UE ułatwiają europejski handel towarami i usługami

Pod koniec 2023 r. UE zawarła 42 preferencyjne umowy handlowe z 74 partnerami preferencyjnymi, które dotyczą 45,8 % całkowitego handlu zewnętrznego UE. Po dodaniu umów, które w 2023 r. nie zostały jeszcze przyjęte lub ratyfikowane (3,7 %)¹⁸, udział handlu UE na warunkach preferencyjnych wzrósł do prawie 50 %.

---

¹¹ Ostatnie sprawozdanie w sprawie ochrony i egzekwowania praw własności intelektualnej w państwach trzecich opublikowano 17 maja 2023 r. i jest ono dostępne pod adresem: https://policy.trade.ec.europa.eu/news/commission-releases-its-report-intellectual-property-rights-third-countries-2023-05-17_pl

¹² Najnowszą listę zagrożeń związanych z piractwem i podrabianiem produktów opublikowano 1 grudnia 2022 r. i jest ona dostępna pod adresem: https://policy.trade.ec.europa.eu/news/commission-publishes-latest-counterfeit-and-piracy-watch-list-2022-12-01_pl

¹³ Trzecie sprawozdanie roczne z monitorowania bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Unii oraz dokument roboczy służb Komisji z 19 października 2023 r.: [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM\(2023\)590&lang=pl](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2023)590&lang=pl)

¹⁴ Aktualizacja statystyczna w sprawie kontroli wywozu produktów podwójnego zastosowania z dnia 19 października 2023 r. (SWD(2023) 341 final): <https://circabc.europa.eu/ui/group/654251c7-f897-4098-afc3-6eb39477797e/library/d45b2bfc-7029-412a-aa1e-b59ac87433f8/details>.

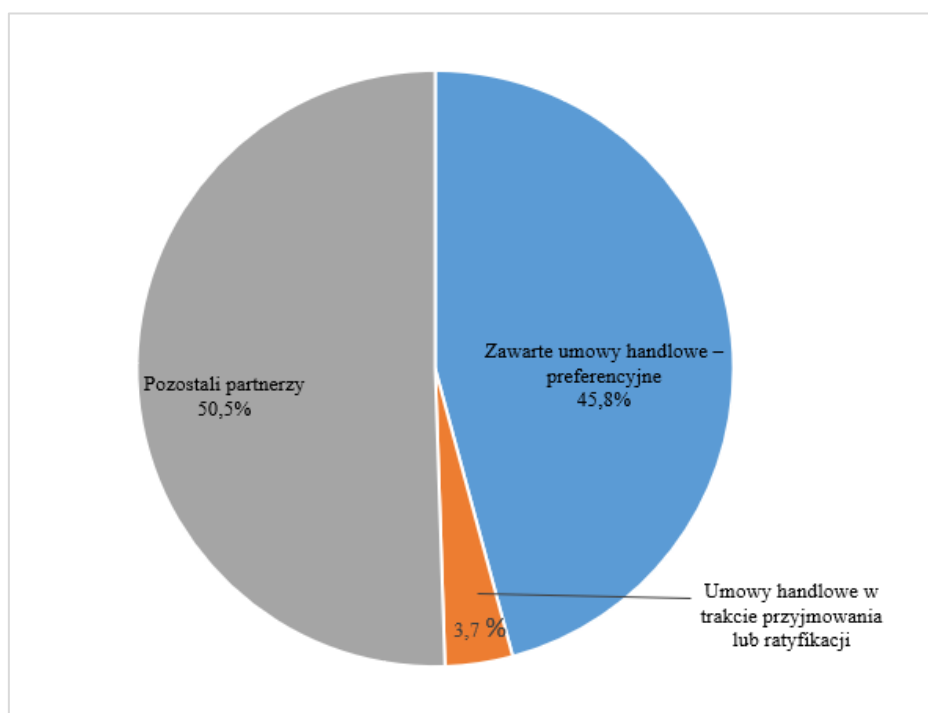
¹⁵ Ostatnie sprawozdanie dotyczące stosowania rozporządzenia w sprawie GSP – JOIN(2023) 34; [Rejestr dokumentów Komisji – JOIN\(2023\) 34 \(europa.eu\)](#).

¹⁶ Zob. Dz.U. L 330 z 23.12.2022 r., art. 52 (pierwsze sprawozdanie ma zostać przedstawione w 2026 r.); <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022R2560>.

¹⁷ Zob. Dz.U. L 173 z 30.6.2022 r., art. 13 (pierwsze sprawozdanie ma zostać przedstawione w 2025 r.); <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022R1031>.

¹⁸ W 2023 r. oprócz partnerów z Mercosuru (Argentyny, Brazylii, Paragwaju i Urugwaju) były to: Nowa Zelandia, Kenia, Benin, Burkina Faso, Burundi, Republika Zielonego Przylądka, Gambia, Gwinea, Gwinea

Wykres 1: Handel zewnętrzny UE (2023 r.)

Źródło: Eurostat Comext.

Największymi partnerami preferencyjnymi UE pozostały Zjednoczone Królestwo (22,1 % handlu UE z partnerami preferencyjnymi), a następnie Szwajcaria (14,1 %), Turcja (8,9 %), Norwegia (7,8 %) i Japonia (5,8 %). Na tych pięciu partnerów przypadało w 2023 r. łącznie blisko 60 % handlu UE na warunkach preferencyjnych.

W 2023 r. całkowita wartość wymiany handlowej w UE spadła o 9,0 % (-16,3 % w przypadku przywozu i -0,6 % w przypadku wywozu). Było to spowodowane połączeniem kilku czynników. Po pierwsze, ceny energii i surowców – po rekordowym poziomie odnotowanym w 2022 r. – spadły w 2023 r. Ponadto popyt na dobra konsumpcyjne zmniejszył się w perspektywach po pandemii, a wydatki inwestycyjne przedsiębiorstw zostały wstrzymane ze względu na zaostrzone warunki finansowania. Ponadto rosnące zakłócenia w handlu i rozdrobnienie geoeconomiczne miały – i w dalszym ciągu mają – wpływ na poziom handlu na świecie. W przypadku handlu UE z partnerami preferencyjnymi odnotowano jednak mniejszy spadek (-4,5 %, pod względem wartości w latach 2022–2023) niż w przypadku handlu z partnerami niepreferencyjnymi (-12,5 %).

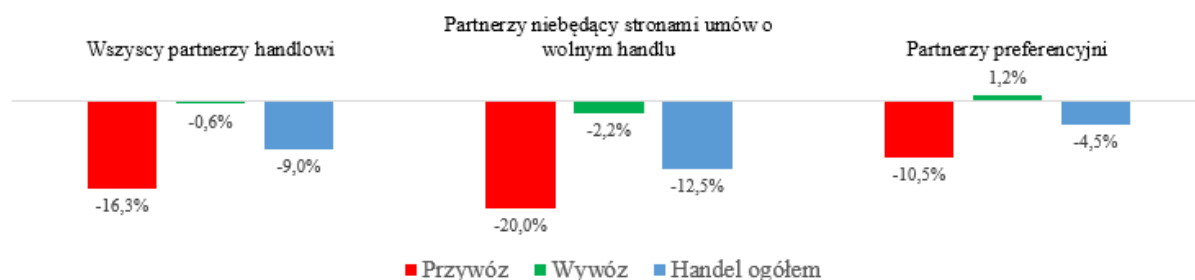
Jak pokazano na wykresie 2 poniżej, roczna wymiana handlowa z partnerami preferencyjnymi spadła o 4,5 % w okresie sprawozdawczym; mniej niż wymiana handlowa ze wszystkimi partnerami oraz z partnerami niebędącymi stronami umów o wolnym handlu, która spadła odpowiednio o 9 % i 12,5 %. Wywóz do partnerów preferencyjnych wzrósł o 1,2 %,

---

Bissau, Haiti, Kirgistan, Liberia, Mali, Mauretania, Niger, Nigeria, Rwanda, Senegal, Sierra Leone, Tanzania, Togo, Uganda i Uzbekistan zob.: https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/negotiations-and-agreements_en. 1 maja 2024 r. weszła w życie umowa o wolnym handlu z Nową Zelandią, a 1 lipca – umowa o partnerstwie gospodarczym z Kenią.

natomiast wywóz do wszystkich partnerów i partnerów niebędących stronami umów o wolnym handlu spadł odpowiednio o 0,6 % i 2,2 %.

Wykres 2: Roczny wzrost unijnego handlu towarami według rodzaju partnera (2022–2023)

Źródło: Eurostat Comext.

Umowy handlowe UE przyczyniają się do wzmocnienia pozycji UE jako największego eksportera produktów rolno-spożywczych

Szeroka sieć umów handlowych UE nadal przyczynia się do dobrych wyników wywozu produktów rolno-spożywczych z UE.

W latach 2022–2023 **wywóz produktów rolno-spożywczych** do partnerów preferencyjnych wzrósł o 2,3 %, natomiast wywóz unijnych produktów rolnych do partnerów niebędących stronami umów o wolnym handlu zmniejszył się o 3,5 %.

Zjednoczone Królestwo pozostało zdecydowanie największym celem wywozu produktów rolno-spożywczych z UE wśród partnerów preferencyjnych, a także ogólnie, co stanowiło ponad jedną piątą (22 %) całkowitego wywozu z UE. Drugi rok z rzędu w 2023 r. Zjednoczone Królestwo było również kierunkiem, w którym odnotowano największy wzrost wywozu z UE w ujęciu bezwzględnym (tj. +3,4 mld EUR pod względem wartości, tj. +7 %), podczas gdy największy wzrost w ujęciu względnym odnotowano w przypadku Ukrainy (+18 %) i Turcji (+16 %). Stany Zjednoczone pozostały drugim kierunkiem wywozu produktów rolno-spożywczych z UE (12 %), po Zjednoczonym Królestwie, a kolejne miejsca zajmowały Chiny (6 %) i Szwajcaria (5 %).

Wywóz produktów rolno-spożywczych z UE do **Kanady** wzrósł o 1,3 mld EUR (+40 %) w latach 2017–2023, wywóz do Japonii o 1,6 mld EUR (+25 %) od 2019 r., a do Wietnamu o ponad 300 mln EUR (+33 %) od 2020 r.

Pozytywne zmiany można również zaobserwować po **stronie przywozu**. Odnotowano odbicie pod względem przywozu produktów rolno-spożywczych do UE ze Zjednoczonego Królestwa (najważniejszy rynek źródłowy), ponieważ przedsiębiorcy ze Zjednoczonego Królestwa przyzwyczaili się do kontroli i inspekcji w zakresie zdrowia roślin i zwierząt (SPS) stosowanych przez UE, w tym w odniesieniu do przesyłek rolno-spożywczych, które obowiązują od stycznia 2021 r. Ukraina ponownie potwierdziła swoją pozycję jako trzecie co do wielkości źródło przywozu produktów rolno-spożywczych do UE oraz jako drugi co do

wielkości partner preferencyjny (7 % przywozu), chociaż wartość przywozu spadła o 10,3 % w porównaniu z 2022 r., głównie z powodu spadku cen zbóż i nasion oleistych.

W 2023 r. Komisja ponownie monitorowała przywóz niektórych produktów przemysłowych i rolno-spożywczych do UE

Komisja, zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu (UE) nr 511/2011¹², monitorowała **przywóz z Korei Południowej kluczowych części samochodowych i elektroniki** od najważniejszych dostawców spoza UE. Przywóz do Korei Południowej znacznie wzrósł w 2023 r. w porównaniu z 2022 r. w przypadku dwóch kluczowych części samochodowych, tj. benzynowych silników spalinowych (+225,1 %, głównie z Meksyku) i akumulatorów litowo-jonowych (+48,6 %, głównie z Chin). Nie można było jednak powiązać uprawnień do zwrotu ceł na podstawie umowy o wolnym handlu między UE a Koreą Południową ze wzrostem przywozu do UE napędzanych benzyną samochodów z silnikiem spalinowym (o 10 %) i samochodów elektrycznych (o 75 %) z Korei Południowej. Chińskie baterie litowo-jonowe są wprowadzane do Korei Południowej bezpłatnie na mocy umowy o wolnym handlu między Chinami a Koreą Południową.

Komisja monitorowała również przywóz do UE **świeżych bananów z Kolumbii, Ekwadoru i Peru oraz z Ameryki Środkowej**, zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniach UE nr 19/2013¹³ i nr 20/2013¹⁴. W 2023 r. przywóz świeżych bananów do UE z Kolumbii i Peru zmniejszył się odpowiednio o 2,4 % i o 0,2 %, natomiast przywóz z Ekwadoru wzrósł o 11,3 % w porównaniu z 2022 r. Komisja będzie nadal przeprowadzać regularne analizy stanu rynku i unijnych producentów bananów oraz, w razie potrzeby, badać sytuację we współpracy z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami.

Handel usługami wzrósł, a UE utrzymała nadwyżkę zarówno w handlu z partnerami preferencyjnymi, jak i z resztą świata

W 2022 r. handel usługami UE z partnerami preferencyjnymi osiągnął 1,2 bln EUR (wg najnowszych dostępnych danych), co stanowi 48 % całkowitego handlu usługami w UE (2,5 bln EUR). W latach 2021–2022 handel usługami UE z partnerami preferencyjnymi росł szybciej niż w przypadku partnerów niebędących stronami umów o wolnym handlu (+27 % w porównaniu z +20 %). Całkowity bilans handlowy UE w dziedzinie usług wzrósł w 2022 r. o 65 mld EUR w porównaniu z 2021 r., z czego 52 mld EUR w obszarze handlu z partnerami preferencyjnymi.

Na 13. konferencji ministerialnej (MC13) w Abu Zabi w dniu 27 lutego 2024 r. ogłoszono wejście w życie nowych **przepisów wewnętrznych dotyczących usług**¹⁹. Przepisy te wynegocjowano na forum WTO w sposób wielostronny, a UE odgrywała wiodącą rolę. Nowe przepisy ułatwią i uproszczą handel usługami dzięki uproszczeniu wymogów dotyczących zezwoleń i ograniczenie przeszkód proceduralnych, z jakimi borykają się przedsiębiorstwa na całym świecie, w szczególności mikroprzedsiębiorstwa oraz małe i średnie przedsiębiorstwa.

¹⁹ https://www.wto.org/english/tratop_e/serv_e/jsdomreg_e.htm.

Będą one stosowane przez dużą i zróżnicowaną grupę około 70 członków WTO, reprezentujących 92 % światowego handlu usługami. Porozumienie pomoże obniżyć koszty światowego handlu usługami o ponad 120 mld EUR rocznie.

Umowy handlowe zapewniają lepszy dostęp do zamówień publicznych

Wiążące postanowienia dotyczące zamówień publicznych można znaleźć w umowach handlowych między UE a następującymi partnerami: Kanadą, Karaibskim Forum Państw AKP (CARIFORUM), Chile, Kolumbią, Peru, Ekwadorem, krajami Ameryki Środkowej, Koreą Południową, Gruzją, Mołdawią, Ukrainą, Japonią, Szwajcarią, Singapurem, Meksykiem, Nową Zelandią, Wietnamem i Zjednoczonym Królestwem. Rozdziały umów handlowych UE dotyczące zamówień publicznych zapewniają unijnym oferentom, towarom i usługom (w tym usługom budowlanym) bezpieczny dostęp do rynków państw trzecich (tj. spoza UE) na niedyskryminacyjnych warunkach. Niektóre konkretne przykłady obejmują Kolumbię, w przypadku której unijne przedsiębiorstwa znalazły się wśród przedsiębiorstw czerpiących korzyści z zamówień o łącznej wartości 16,2 mld w latach 2019–2022, lub Japonię, w przypadku której unijne przedsiębiorstwa zwiększyły swój udział w całkowitej wartości zamówień udzielonych zagranicznym oferentom z 34 % do 43 % w okresie od 2019 r. (data wejścia w życie umowy) do 2020 r.

Komisja **nadal monitoruje prawidłową realizację zobowiązań w zakresie zamówień publicznych** przez partnerów handlowych w ramach corocznych specjalnych komitetów ds. zamówień publicznych. Na przykład Komisja dąży do skutecznego wdrożenia w Japonii punktu dostępu w postaci jednego portalu zawierającego publikacje dostępne jednocześnie w języku angielskim i japońskim. Z Koreą Południową Komisja kontynuuje rozmowy na temat skutecznego dostępu operatorów z UE do umów dotyczących kolei dużych prędkości.

Instrument Zamówień Międzynarodowych, obowiązujący od 29 sierpnia 2022 r., ma na celu otwarcie rynków państw trzecich poprzez usunięcie barier napotykaných przez przemysł UE w procedurach udzielania zamówień publicznych za granicą. Umożliwia on, w ostateczności, po zakończeniu etapu postępowania przygotowawczego, ograniczenie dostępu do unijnych rynków zamówień publicznych dostawcom z krajów, w których dostęp do zamówień publicznych jest utrudniony. W wyniku tych działań 24 kwietnia 2024 r. Komisja wszczęła pierwsze postępowanie przygotowawcze na podstawie IZM (z urzędu), w którym rozstrzygnięta zostanie kwestia domniemanych barier na chińskim rynku zamówień publicznych dla wyrobów medycznych²⁰. Pierwszym celem postępowania jest wspieranie dialogu między właściwymi organami na temat eliminowania dyskryminacji w zamówieniach publicznych.

Komisja w dalszym ciągu promuje **przejrzystość w kwestii możliwości w obszarze zamówień publicznych, w szczególności z korzyścią dla MŚP**, m.in. nalegając, aby partnerzy handlowi wprowadzili pojedyncze portale, na których potencjalni oferenci mogą łatwo znaleźć wszystkie niezbędne informacje o przetargach. Trwają również prace nad

---

²⁰ Zob. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/pl/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202402973; Dz.U. C, 2024/2973.

zwiększeniem świadomości na temat istniejących zobowiązań partnerów handlowych UE w dziedzinie zamówień publicznych, w szczególności za pośrednictwem narzędzia Access2Procurement (dalsze szczegółowe informacje przedstawiono w sekcji III poniżej).

II.2 Postępy we wdrażaniu dwustronnych umów handlowych UE

W niniejszej podsekcji przedstawiono przykłady tego, jak Komisja promuje i realizuje zobowiązania wynikające z dwustronnych umów handlowych.

A. Informowanie o korzyściach i ich promowanie

Komisja intensywnie współpracowała z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami – ze swojej siedziby w Brukseli, jak i na szczeblu lokalnym w zainteresowanych krajach – aby przygotować grunt pod nowe umowy handlowe UE z **Nową Zelandią i Kenią** oraz zaktualizowaną umowę z **Chile**. Działania popularyzatorskie i informacyjne obejmują publikację materiałów informacyjnych, takich jak arkusze informacyjne, materiały prasowe, często zadawane pytania i posty w mediach społecznościowych, a także spotkania w ramach dialogu społeczeństwa obywatelskiego i specjalistyczne wytyczne dotyczące konkretnych aspektów umowy. Dni dostępu do rynku, które do tej pory zorganizowano w 15 państwach członkowskich, wykorzystywano na potrzeby komunikacji w odniesieniu do tych umów. Delegatury Unii²¹ odegrały również kluczową rolę we wspieraniu tych wysiłków, podobnie jak europejskie sieci, takie jak Europejska Sieć Przedsiębiorczości (EEN)²².

W jaki sposób UE podnosi świadomość na temat nowych umów handlowych?

- **Umowa o wolnym handlu między UE a Nową Zelandią – weszła w życie 1 maja 2024 r.** Zob. kompleksowy przewodnik dla MŚP i 10 ulotek tematycznych i sektorowych²³.
- **Umowa o partnerstwie gospodarczym między UE a Kenią – weszła w życie 1 lipca 2024 r.** *Bieżące działania:* warsztaty poświęcone umowie o partnerstwie gospodarczym organizowane w całej Kenii we współpracy z kenijskim Ministerstwem Handlu, skierowane do sektora prywatnego w Nairobi i Mombasie; dialogi strategiczne między Drużyną Europy²⁴, sektorem prywatnym UE oraz rządem Kenii, poświęcone środowiskowi biznesowemu i inwestycyjnemu.
- **Zaktualizowana umowa handlowa między UE a Chile – wejście w życie spodziewane jest w I kwartale 2025 r.** Zaplanowano wydarzenia dotyczące przeglądu w zakresie rozdziałów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju,

²¹ Komisja/DG ds. Handlu zatrudnia ponad 200 pracowników w delegaturach Unii na całym świecie i prowadzi specjalne działy handlowe w ponad 40 krajach.

²² Informacje na temat Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości znajdują się pod następującym adresem:

<https://een.ec.europa.eu/>.

²³ [UE – Nowa Zelandia \(europa.eu\)](https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/team-europe-initiatives_pl).

²⁴ https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/team-europe-initiatives_pl

aby zachęcić do dialogu między wszystkimi właściwymi podmiotami rządowymi i pozarządowymi, w tym na temat energii i surowców. Dyskusje obejmą sposoby wdrożenia postanowień umowy o wolnym handlu między UE a Chile oraz protokołu ustaleń z lipca 2023 r., w tym działania informacyjne państw członkowskich skierowane do potencjalnych inwestorów w tym sektorze.

B. Realizacja zobowiązań dotyczących dostępu do rynku

Zapobieganie i usuwanie barier w handlu w krajach partnerskich przy wykorzystaniu struktur dwustronnych

Zwalczanie niedogodności i barier w handlu i inwestycjach u źródła (np. *zanim* zostaną one zapisane w przepisach ustawowych i wykonawczych) zwiększa nasze szanse na zapobieganie negatywnym skutkom dla europejskich przedsiębiorstw lub ich łagodzenie.

- Monitorowanie potencjalnie problematycznych inicjatyw jest znacznie łatwiejsze dzięki strukturom instytucjonalnym ustanowionym na mocy umów dwustronnych. Taka struktura pomogła delegaturze Unii w **Kolumbii** (Bogota) skutecznie podnieść na forum Podkomitetu ds. Barier Technicznych w Handlu (TBT) w ramach umowy o wolnym handlu kwestię potencjalnie problematycznego środka wykonawczego dotyczącego dobrych praktyk wytwarzania napojów alkoholowych. Po zatwierdzeniu kolumbijskiego dekretu znoszącego wymóg posiadania certyfikatów GMP zniesie on obciążenie administracyjne mające wpływ na wywóz z UE, którego wartość w 2023 r. wyniosła ponad 90 mln EUR.
- Monitorowanie istotnych zmian regulacyjnych i politycznych w państwie przyjmującym („obserwacja regulacyjna”) ma kluczowe znaczenie dla delegatur Unii w kwestii zidentyfikowania potencjalnie szkodliwych zmian. Na przykład delegatura Unii w **Japonii** (Tokio) współpracująca z przedsiębiorstwami z UE była w stanie rozwiązać problem uciążliwych wymogów w zakresie normalizacji i certyfikacji związanych z sektorem przymocowanych do dna morskich farm wiatrowych w Japonii. Zmieniona ustawa o działalności energetycznej i wytyczne opublikowane w marcu 2023 r. przewidują obniżenie kosztów dostępu do rynku i szybszy proces zatwierdzania, usuwając w ten sposób poważną barierę dla przedsiębiorstw z UE. Przyznanie niektórych projektów dotyczących morskiej energii wiatrowej konsorcjom z udziałem przemysłu UE stanowi odzwierciedlenie doprecyzowania wytycznych dotyczących przetargów, nad którymi delegatura Unii w Tokio współpracowała z Japonią.
- Dyskryminujące wymogi faworyzujące oferentów z Paragwaju, Brazylii i Argentyny groziły wywieraniem wpływu na unijne przedsiębiorstwa uczestniczące w przetargach publicznych na produkty uzdatniania wody w **Paragwaju**. Dzięki skoordynowanym działaniom delegatury Unii i państw członkowskich prowadzonym we współpracy

z odpowiednimi organami Paragwaj dostosował zakres zadań i wydłużył czas na udzielenie odpowiedzi, umożliwiając udział wszystkim zainteresowanym przedsiębiorstwom. Wynik ten jest tym bardziej istotny, że sektor ten korzysta z europejskich inwestycji w wysokości 10 mln EUR w ramach inicjatywy „Globalny wymiar Europy”.

Kluczowym wyzwaniem dla działań zapobiegawczych UE jest zmobilizowanie wspólnych zasobów Komisji, państw członkowskich i przedsiębiorstw działających w krajach partnerskich w celu uzyskania dostępu do informacji na temat kwestii związanych z dostępem do rynku i – w razie potrzeby – podjęcia skoordynowanych działań. Komisja i państwa członkowskie analizują zatem praktyczne środki ułatwiające przepływ informacji między delegaturami Unii a ambasadami za granicą.

Komitety ds. umów o wolnym handlu ponownie odegrały kluczową rolę w usuwaniu barier w różnych sektorach

- **Rolnictwo i rybołówstwo** ponownie były sektorem, w którym usunięto najwięcej barier (tj. w 2023 r. usunięto 22 z 37 barier). W 2023 r. poczyniono postępy w dziedzinie **regionalizacji** z dwoma partnerami z Dalekiego Wschodu: w następstwie intensywnej współpracy w ramach umowy o partnerstwie gospodarczym między UE a Japonią **Japonia** poczyniła postępy w zakresie uznania regionalizacji UE w odniesieniu do wysoce zjadliwej grypy ptaków. Oznacza to, że problem w jednym regionie państwa członkowskiego lub jednej części UE nie doprowadzi do zablokowania handlu produktami drobiowymi z obszarów wolnych od choroby, zgodnie z zasadami określonymi w przepisach UE. **Korea Południowa** rozpoczęła aktualizację świadectw dwustronnych, w tym uzgodnionych warunków regionalizacji, i wymienia zakłady, które mają zostać zatwierdzone do wywozu mięsa wieprzowego. W sierpniu 2023 r. rozpoczęły się pierwsze dostawy produktów wieprzowych z Niemiec do Korei, a następnie w 2024 r. z Irlandii i Francji, co potwierdza wysoki poziom bezpieczeństwa zapewniany dzięki zharmonizowanym unijnym środkom kontroli bezpieczeństwa żywności.
- Europejski **sektor farmaceutyczny**, który doświadczył dyskryminacji w **Wietnamie**, na rynku eksportowym o wartości 1,5 mld EUR, pozostaje w centrum działań UE mających na celu ułatwienie europejskim przedsiębiorstwom dostępu do rynku. Pod koniec 2022 r. wspólne wysiłki Komisji, delegatury Unii, przedsiębiorstw i państw członkowskich skłoniły Wietnam do **wyeliminowania dyskryminacji** między organami regulacyjnymi UE i do traktowania wszystkich unijnych producentów w taki sam sposób. Wietnam przedłużył również *ważność pozwolenia na dopuszczenie do obrotu* do końca 2024 r. w odniesieniu do ponad 1 800 przywożonych leków. Jednocześnie Komisja kontynuuje wysiłki na rzecz znalezienia trwałego rozwiązania.
- W **sektorze motoryzacyjnym** (odpowiadającym za 11 % towarów wywożonych z UE) UE odniosła sukces, nakłaniając **Turcję** do zaakceptowania unijnych standardów regulacyjnych po tym, jak przez kilka lat stosowała przepisy dyskryminujące ciągniki

z UE – rynek eksportowy o wartości 2,5 mld EUR. Ciągniki przywożone z UE podlegały bardziej rygorystycznym wymogom w zakresie emisji niż te produkowane w Turcji, co stawiało je w niekorzystnej sytuacji w porównaniu z pojazdami produkowanymi lokalnie. Po rozwiązaniu tej kwestii z Turcją państwo to dostosowało swoje przepisy dotyczące wszystkich typów pojazdów do przepisów UE.

- Tymczasem dzięki dalszemu dostosowaniu **tureckich przepisów dotyczących kosmetyków** do przepisów UE (unijny wykaz substancji zakazanych) dyskryminujące traktowanie kosmetyków z UE, których wywóz ma wartość 2,2 mld EUR rocznie, zakończyło się.

Umowy handlowe jako krok w kierunku współpracy w dziedzinach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania

UE i **Korea Południowa** znacznie zintensyfikowały wymianę informacji na temat kwestii **środowiskowych i klimatycznych** w ramach finansowanego przez UE zielonego partnerstwa z Koreą Południową zainicjowanego w maju 2023 r. Poczyniono również postępy we współpracy w zakresie środków sanitarnych i fitosanitarnych (**SPS**): Komisja (DG ds. Handlu i DG ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności) oraz Ministerstwo Bezpieczeństwa Żywności i Leków Korei Południowej podpisały porozumienie administracyjne w sprawie współpracy w zakresie elektronicznej certyfikacji oraz świadectw środków sanitarnych i fitosanitarnych dla wywozu z UE, które jeszcze bardziej ułatwi handel kilkoma przetworzonymi produktami rolno-spożywczymi.

Współpraca z **Kanadą** na podstawie CETA w ramach **partnerstwa strategicznego między UE i Kanadą w sprawie surowców krytycznych** przyczynia się do integracji łańcuchów wartości surowców między UE i Kanadą, przy czym kanadyjskie inwestycje mają miejsce w UE i inwestycje europejskie w Kanadzie. Partnerstwo strategiczne zapewnia możliwości współpracy w zakresie badań naukowych i innowacji oraz współpracy międzynarodowej w zakresie norm ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego (ESG) oraz inicjatyw wielostronnych. W lipcu 2024 r. Kanada przyłączyła się do filaru II programu „Horyzont Europa”²⁵.

W 2023 r. UE i **andyjskie kraje partnerskie – Kolumbia, Ekwador i Peru** – kontynuowały prace na rzecz poprawy wdrażania umowy, w tym poprzez współpracę wspieraną przez unijne projekty i seminaria, w szczególności projekt IP Key dla Ameryki Łacińskiej w dziedzinie własności intelektualnej.

W 2023 r. UE, **Ghana, Wybrzeże Kości Słoniowej i Kamerun** kontynuowały dyskusje na temat kwestii zrównoważonego rozwoju, zwłaszcza w kontekście kakao, które jest kluczowym towarem we wzajemnych stosunkach handlowych w kontekście odpowiednich

---

²⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_24_3626.

komitetów UPG. Kontynuowano aktywną współpracę w ramach inicjatywy na rzecz wielostronnego dialogu poświęconego zrównoważonej produkcji kakao.

C. Handel i zrównoważony rozwój w centrum uwagi

W 2023 r. Komisja w dalszym ciągu odnosiła się do ustaleń swojego przeglądu polityki w zakresie handlu i zrównoważonego rozwoju²⁶. Przegląd nadał nowy impuls realizacji zobowiązań dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju wynikających z umów handlowych UE.

Komisja rozpoczęła opracowywanie **priorytetów dla poszczególnych krajów** obejmujących kwestie pracy, płci, środowiska, klimatu i społeczeństwa obywatelskiego, przy **ściśłym zaangażowaniu wewnętrznych grup doradczych UE** utworzonych na mocy tych umów. Te priorytety dla poszczególnych krajów przyczyniają się do opracowania szczegółowych krajowych dokumentów na temat handlu i zrównoważonego rozwoju, w których określono priorytety, a także powiązanych projektów współpracy i budowania zdolności UE i państw członkowskich.

Po przedłożeniu w dniu 17 maja 2022 r. do pojedynczego punktu kontaktowego Komisji **pierwszej skargi dotyczącej handlu i zrównoważonego rozwoju** przez organizację pozarządową w sprawie praw pracowniczych w sektorze górniczym w Peru i Kolumbii dwustronne dialogi z Peru i Kolumbią w 2023 r. pozwoliły zidentyfikować problemy związane z wdrażaniem ich odpowiednich przepisów prawa pracy; dialogi te obejmowały także rozmowy z Kolumbią na temat postępów realizacji jej reform krajowego prawa pracy. W kontekście współpracy w obszarze handlu i zrównoważonego rozwoju z Peru w marcu 2024 r. opublikowano wykaz działań w zakresie współpracy technicznej, w szczególności w zakresie wolności zrzeszania się, pracy dzieci, pracy przymusowej, przeciwdziałania nieformalnemu załatwianiu spraw, a w szczególności wzmocnienia systemu inspekcji pracy. Oczekuje się, że działania te zostaną zrealizowane w kolejnych latach przy wsparciu szeroko zakrojonych programów UE.

Ten pozytywny wynik świadczy o ważnej roli społeczeństwa obywatelskiego w ostrzeganiu i monitorowaniu przestrzegania przepisów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju w państwach trzecich.

W marcu 2024 r. pojedynczy punkt kontaktowy otrzymał *drugą formalną skargę* w przedmiocie rozdziału dotyczącego handlu i zrównoważonego rozwoju w umowie o wolnym handlu między UE a Wietnamem, która jest obecnie przedmiotem przeglądu.

Wspólne komitety ds. handlu i zrównoważonego rozwoju ponownie były głównym narzędziem postępów we wdrażaniu rozdziałów dotyczących handlu i zrównoważonego

---

²⁶ Podsumowanie głównych wniosków z przeglądu w zakresie rozdziałów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju można znaleźć również w rocznym sprawozdaniu z wdrażania i egzekwowania za 2022 r. na stronie: [Rejestr dokumentów Komisji – COM\(2022\) 730 \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/com(2022)730)

rozwoju w umowach handlowych UE. W 2023 r. osiągnięto konkretne postępy w ratyfikacji i we wdrażaniu podstawowych konwencji dotyczących praw pracowniczych i środowiska, co skłoniło kraje partnerskie do unowocześnienia swoich ram krajowych:

- w przypadku **Japonii** w lipcu 2023 r. weszła w życie konwencja MOP C105 w sprawie zniesienia pracy przymusowej. W przypadku **Panamy** w marcu 2023 r. weszły w życie konwencje MOP C129 dotycząca inspekcji pracy (rolnictwo) i C190 dotycząca przemocy i molestowania; 30 stycznia 2023 r. **Kanada** ratyfikowała konwencję MOP C190 (Konwencja w sprawie eliminacji przemocy i molestowania w miejscu pracy);
- ponadto dyskusje dwustronne doprowadziły do tego, że niektóre państwa wywiązały się ze swoich zobowiązań w zakresie handlu i zrównoważonego rozwoju, a tym samym **poprawiły swoje krajowe ramy pracy**. Na przykład w grudniu 2023 r. **Ekwador** zarejestrował pierwszy związek zawodowy dla oddziału sektorowego w sektorze bananów. Krajowe ramy prawne tych państw będą musiały zostać odpowiednio dostosowane;
- **Gruzja i Mołdawia** poczyniły postępy w **modernizacji krajowych systemów pracy i środowiska**. Gruzja nadal wzmacniała system inspekcji pracy przez rekrutację nowych pracowników, szkolenia i budowanie zdolności oraz ratyfikowała zmianę protokołu montrealского (w sprawie stopniowego ograniczania wodorofluorowęglowodorów). Mołdawia podjęła kroki w celu zreformowania i wzmocnienia Państwowej Inspekcji Pracy, dając jej prawo do przeprowadzania niezapowiedzianych wizyt w niektórych przypadkach. W następstwie pogłębionych dyskusji na forum komitetu ds. handlu i zrównoważonego rozwoju Mołdawia przyjęła również niedawno przepisy dotyczące fluorowanych gazów cieplarnianych.

Podobnie jak w poprzednich latach Komisja korzystała ze wsparcia **komitetów ds. handlu i zrównoważonego rozwoju** w ramach umów handlowych UE, aby zaangażować partnerów w kluczowe istotne elementy przeglądu w zakresie rozdziałów dotyczących handlu i zrównoważonego oraz **zacieśnić współpracę w kwestiach środowiskowych i klimatycznych** przez specjalne dialogi merytoryczne i zielone sojusze. Na przykład:

- czynione są postępy we współpracy między **UE a Kanadą** w ramach zielonego sojuszu, którego celem jest przyspieszenie współpracy w zakresie innowacyjnych technologii;
- współpraca między **UE a Koreą Południową** była kontynuowana w ramach zielonego partnerstwa zainicjowanego w maju 2023 r., obejmującego kwestie związane z handlem, takie jak morska energia wiatrowa, dekarbonizacja przemysłu żeglugowego, gospodarka o obiegu zamkniętym i mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO2 (CBAM);
- Komisja rozwija również współpracę z **Singapurem** w zakresie technologii wspierających transformację ekologiczną;

- współpraca z *Japonią* w zakresie przepisów dotyczących morskiej energii wiatrowej²⁷ pomogła wspierać program działań na rzecz środowiska i klimatu w ramach rozdziału dotyczącego handlu i zrównoważonego rozwoju, promując transformację energetyczną.

Struktury utworzone w ramach rozdziałów dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju są również głównymi forami służącymi lepszemu **zrozumieniu przez partnerów niedawno uchwalonych lub proponowanych przepisów UE** dotyczących zrównoważonego rozwoju. Na przykład po ostatnim posiedzeniu komitetu ds. handlu i zrównoważonego rozwoju z **państwami andyjskimi** Komisja natychmiast zorganizowała dwa spotkania następcze z unijnymi ekspertami ds. wylesiania, aby omówić szczegółowe kwestie techniczne dotyczące państw andyjskich.

UE nadal finansuje współpracę techniczną wspierającą cele zrównoważonego rozwoju

W 2023 r. oprócz projektów współpracy w **Ameryce Środkowej**²⁸ i **Azji Południowo-Wschodniej** (np. etap 2 projektu „Handel na rzecz godnej pracy”, którego budżet na lata 2024–2027 wynosi 4 mln EUR i w ramach którego nadal wspiera się poprawę wdrażania norm pracy, m.in. w Wietnamie) UE nadal finansowała inicjatywę na rzecz *odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej w celu zapewnienia ekologicznych, cyfrowych i odpornych łańcuchów dostaw w Azji*, promującą konwergencję i dostosowanie praktyk odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej na rynkach azjatyckich zgodnie z uzgodnionymi na szczeblu międzynarodowym zasadami określonymi w standardach odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej OECD.

Współpraca z wewnętrznymi grupami doradczymi

Wkład wewnętrznych grup doradczych zarówno z Europy, jak i z krajów partnerskich, które **monitorują sytuację** w terenie w krajach partnerskich, wzmacnia stanowisko Komisji podczas podejmowania działań następczych w związku ze zobowiązaniami w zakresie handlu i zrównoważonego rozwoju, jak pokazują przedstawione poniżej przykłady.

Przykłady wkładu wewnętrznych grup doradczych:

- w **Ekwadorze** Komisja uwzględniła sprawozdania przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego **dotyczące trudności w rejestracji związku zawodowego w sektorze bananów** (zob. sekcja II.2 C powyżej);
- w **Wietnamie** organizacje społeczeństwa obywatelskiego UE zwróciły uwagę Komisji na trudną sytuację wietnamskich organizacji społeczeństwa obywatelskiego, które nie zostały uznane za pełnoprawne podmioty w monitorowaniu realizacji zobowiązań dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju, co naraża niektórych działaczy na rzecz ochrony środowiska lub przedstawicieli związków zawodowych na ryzyko naruszeń praw człowieka. UE nadal podejmuje działania następcze w tych kwestiach, w tym w ramach dialogu na temat praw człowieka między UE

²⁷ Zob. również sekcja B powyżej.

²⁸ <https://www.euroclima.org/en/mapas-2021-en>.

a Wietnamem;

- dzięki wkładowi otrzymanemu od **wewnętrznej grupy doradczej UE–Zjednoczone Królestwo** Komisja zidentyfikowała problem związany z ustawą o minimalnym poziomie usług, który stanowił regres w stosunku do norm pracy sprzed brexitu, wpływając na równe warunki działania z UE, i była w stanie odnieść się do tej kwestii wspólnie ze Zjednoczonym Królestwem;
- **wewnętrzna grupa doradcza UE–Wietnam** przekazała UE informacje, tak aby mogła ona poruszyć kwestię nielegalnego handlu tygrysami;
- informacje dostarczone przez **wewnętrzną grupę doradczą UE–Kanada** przyczyniły się do wzmocnienia wspólnego planu prac UE–Kanada w zakresie handlu i zrównoważonego rozwoju oraz do priorytetowego traktowania kwestii **plci**²⁹ jako wspólnego tematu, co uzasadnia pogłębioną wymianę informacji.

W 2023 r. Komisja zapewniła bieżące **wsparcie finansowe dla prac wewnętrznych grup doradczych: projekt o wartości 3 mln EUR** zlecony przez Komisję w 2018 r. w celu wzmocniania społeczeństwa obywatelskiego w ramach umów handlowych został przedłużony do końca 2024 r. i trwa procedura dalszego przedłużenia go do końca 2026 r.

D. Ocena retrospektywna umów handlowych w prace związane z wdrażaniem³⁰

Ocenę umowy o wolnym handlu między UE a **Ameryką Środkową** opublikowano w czerwcu 2023 r. Zgodnie z zaleceniami strony nadal prowadzą dyskusje na temat kwestii gospodarczych (handel dwustronny, dostęp do rynku), polityki społecznej (np. prawa pracownicze) i środowiska (np. ochrona środowiska i rozporządzenie w sprawie wylesiania).

W październiku 2023 r. Komisja opublikowała ocenę unijnych umów o wolnym handlu z partnerami andyjskimi. Na podstawie swoich konkluzji UE rozważy możliwość ukierunkowanej aktualizacji umowy zgodnie ze swoimi celami polityki handlowej, w szczególności celami związanymi ze zrównoważonym rozwojem.

W 2023 r. Komisja rozpoczęła również **jakościową ocenę wpływu umów o wolnym handlu na kluczowe czynniki środowiskowe, w tym klimat**. Jest to pierwsza ocena przekrojowa obejmująca wszystkie 12 umów o wolnym handlu, w tym postanowienia dotyczące handlu i zrównoważonego rozwoju, które obowiązywały w 2023 r. Sprawozdanie końcowe z tego badania ma być gotowe w listopadzie 2024 r.

Również w 2024 r. Komisja rozpoczęła oceny swoich umów handlowych z **Kanadą i Japonią**.

E. Umowy o wzajemnym uznawaniu dotyczące oceny zgodności

²⁹ https://www.international.gc.ca/trade-commerce/trade-agreements-accords-commerciaux/agr-acc/ceta-aecg/CETA_work_plan-AECG_plan_travail-2020-2021.aspx?lang=eng.

³⁰ https://policy.trade.ec.europa.eu/analysis-and-assessment/ex-post-evaluations_pl

Dostęp do rynku jest również ułatwiany dzięki umowom o wzajemnym uznawaniu oceny zgodności. Te umowy dwustronne promują handel towarami między UE a państwami trzecimi i przynoszą korzyści przemysłowi, zapewniając łatwiejszy dostęp do oceny zgodności. Opierając się na pozytywnych skutkach umów o wzajemnym uznawaniu jako narzędzia zapewniania ułatwień w handlu, w 2023 r. UE nadal wdrażała umowy o wzajemnym uznawaniu zawarte z Australią, Izraelem, Japonią, Kanadą, Nową Zelandią, Stanami Zjednoczonymi i Szwajcarią.

W maju 2023 r. **UE i Stany Zjednoczone zaktualizowały swoje umowy o wzajemnym uznawaniu dotyczące wyposażenia morskiego**, aby odzwierciedlić najnowsze zmiany regulacyjne i technologiczne w tym obszarze. UE i Stany Zjednoczone rozszerzyły również załącznik do umowy o wzajemnym uznawaniu między UE a USA dotyczący dobrych praktyk wytwarzania produktów farmaceutycznych o weterynaryjne produkty lecznicze, umożliwiając wywóz produktów weterynaryjnych wytwarzanych w UE do Stanów Zjednoczonych i wprowadzanie ich do obrotu w Stanach Zjednoczonych bez konieczności przeprowadzania przez USA inspekcji producentów unijnych i *vice versa*.

III. Pomoc małym i średnim przedsiębiorstwom w odnalezieniu się w globalnym handlu

MŚP nadal są głównym tematem działań Komisji w zakresie wdrażania i egzekwowania przepisów, tak aby mogły czerpać korzyści z umów handlowych UE. W niniejszej sekcji przedstawiono główne działania przeprowadzone w 2023 r. z myślą o osiągnięciu tego celu.

A. Modernizacja i promocja Access2Markets

Platforma Access2Markets zapewniająca bezpłatne informacje dostępne w wielu językach, która jest szczególnie przydatna dla MŚP, była nadal aktualizowana w 2023 r. Dzięki temu europejskie przedsiębiorstwa są dobrze przygotowane do skuteczniejszego i łatwiejszego radzenia sobie ze złożonymi aspektami handlu międzynarodowego.

- **Narzędzie samooceny reguł pochodzenia (ROSA³¹)** umożliwia przedsiębiorstwom ocenę, czy ich produkty spełniają warunki korzystania z preferencyjnego traktowania na podstawie umowy handlowej UE. Narzędzie to obejmuje 31 umów, w tym umowy z Kanadą, Zjednoczonym Królestwem i Japonią, a także warunki w ramach ogólnego systemu preferencji taryfowych. Każdego miesiąca przeprowadza się średnio ponad 14 000 ocen.
- **Mój asystent handlowy ds. usług i inwestycji** to uruchomione w 2022 r. narzędzie internetowe dostarczające praktycznych informacji na temat wymogów, które usługodawcy z UE muszą spełnić przy wywozie poza UE. Do asystenta kierowanych jest średnio 2 000 zapytań miesięcznie. Po przedłużeniu stosowania narzędzia

---

³¹ [Jak korzystać z narzędzia samooceny reguł pochodzenia \(ROSA\) | Access2Markets \(europa.eu\).](#)

w 2023 r. obejmuje ono teraz ponad 100 sektorów usług, takich jak usługi biznesowe i usługi świadczone w ramach zawodów regulowanych, usługi finansowe, usługi telekomunikacyjne i usługi transportowe w czterech państwach: Japonii, Kanadzie, Szwajcarii i Zjednoczonym Królestwie.

- Narzędzie **Access2Procurement** pomaga przedsiębiorstwom z UE ustalić, czy dane zamówienie jest objęte jedną z dwustronnych umów handlowych zawartych przez UE. W 2023 r. skorzystano z niego ponad 480 razy na miesiąc, ponieważ rozszerzono je na Stany Zjednoczone, a także Kanadę i Japonię. Zjednoczone Królestwo zostanie dodane do bazy danych w 2024 r.
- Narzędzie **Access2Conformity**, dodane w 2023 r., pomaga eksporterom z UE określić, gdzie w UE mogą poddać swoje produkty badaniu zgodności i uzyskać certyfikat na potrzeby wywozu do państw trzecich, z którymi UE zawarła umowę o wzajemnym uznawaniu. Narzędzie to obejmuje obecnie Australię, Japonię, Kanadę, Nową Zelandię, Stany Zjednoczone i Szwajcarię.

B. Pomoc MŚP w jak najlepszym wykorzystaniu międzynarodowych umów handlowych

Ważnym celem umów handlowych UE jest pomoc unijnym MŚP w rozwijaniu działalności gospodarczej we współpracy z rynkami zagranicznymi oraz na tych rynkach. Oprócz rozdziału poświęconego MŚP, który znajduje się we wszystkich niedawnych umowach handlowych, przez cały 2023 r. Komisja w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami kontynuowała podnoszenie świadomości na temat korzyści płynących z umów UE.

Dni dostępu do rynku (MAD) w 2023 r. odbyły się w dziewięciu państwach członkowskich (Szwecja, Francja, Chorwacja, Czechy, Włochy, Finlandia, Estonia, Hiszpania i Grecja) i pomogły zwiększyć świadomość wśród przedsiębiorstw na szczeblu krajowym i lokalnym. Odnotowano duże zainteresowanie dniami dostępu do rynku wśród przedstawicieli sektora prywatnego – średnio 120 uczestników (uwzględniając zarówno uczestnictwo osobiste, jak i przez internet), co dało głównemu urzędnikowi ds. egzekwowania przepisów handlowych możliwość nawiązania kontaktów z przedsiębiorstwami i stowarzyszeniami przedsiębiorców, w tym MŚP, z różnych sektorów, takich jak sektor rolno-spożywczy, przemysł motoryzacyjny, wyroby medyczne, technologie informacyjno-komunikacyjne, ceramika i przemysł włókienniczy.

Aby wesprzeć działania informacyjne skierowane do MŚP, Komisja/DG ds. Handlu zintensyfikowały szkolenie **kluczowych podmiotów opiniotwórczych** na szczeblu europejskim i krajowym, takich jak organizacje promujące handel, europejskie organizacje biznesowe i stowarzyszenia, w tym Europejskie Stowarzyszenie Rzemiosła oraz Małych i Średnich Przedsiębiorstw lub Stowarzyszenie Europejskich Izb Handlowo-Przemysłowych,

aby zapewnić MŚP praktyczne wskazówki dotyczące korzystania z unijnych umów handlowych. Przykłady obejmują specjalistyczną sesję szkoleniową zarządzania wywozem zorganizowaną przez Trade Promotion Europe oraz spotkania ze stowarzyszeniami krajowymi, w tym z komitetem MŚP Konfederacji Szwedzkich Przedsiębiorstw oraz francuską Confédération des petites et moyennes entreprises.

Unijne specjalne ośrodki dla MŚP w Tokio (*Centrum UE–Japonia ds. Współpracy Przemysłowej*³²) i Pekinie (*Centrum MŚP UE–Chiny*³³) wspomagają unijne MŚP w ukierunkowanych działaniach na rynkach Azji i Dalekiego Wschodu, organizując szkolenia, misje biznesowe, wydarzenia poświęcone współpracy między przedsiębiorcami oraz wydając sprawozdania dotyczące dostępu do rynku i udzielając pomocy technicznej przedsiębiorstwom. Ośrodek z Japonii podnosi również świadomość na temat korzyści i możliwości, jakie umowa o partnerstwie gospodarczym między UE a Japonią stwarza dla MŚP – zorganizował on 23 seminaria internetowe na temat prowadzenia działalności gospodarczej w Japonii, w których wzięło udział 730 uczestników³⁴. Zespół ekspertów Centrum UE–Chiny ds. MŚP świadczy bezpłatne usługi, m.in. w zakresie rozwoju biznesu, informacji prawnych, norm, zasobów ludzkich i szkoleń, współdzielenia stanowisk pracy, a także wszelkiego innego praktycznego wsparcia dla MŚP – zorganizował 34 sesje szkoleniowe/seminaria internetowe w Chinach i UE, w których wzięło udział ponad 2 000 unijnych MŚP.

Pomoc unijnym MŚP w swobodnym korzystaniu z możliwości dostępnych w ramach unijnych umów handlowych oraz w swobodnym poruszaniu się po rynkach państw trzecich pozostaje jednym z kluczowych priorytetów finansowanej przez UE **Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości**³⁵.

- Doradcy z Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości z pomocą Komisji/DG ds. Handlu nadal rozwijali swoje zdolności w zakresie wspierania klientów w dostępie do korzyści płynących z umów handlowych UE. Doradcy biznesowi Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości pozostają w codziennym kontakcie z MŚP poszukującymi możliwości wzrostu na rynkach państw trzecich. 87 z nich przeszło we wrześniu 2023 r. szkolenie na temat aktualnej sytuacji w zakresie umów handlowych UE oraz aktualizacji narzędzia Access2Markets.

---

³² <https://www.eu-japan.eu/>.

³³ <https://www.eusmecentre.org.cn/>.

³⁴ Przykłady sukcesów europejskich przedsiębiorstw wchodzących na rynek japoński można znaleźć pod adresem: <https://www.eu-japan.eu/eubusinessinjapan/tags/case-study>.

³⁵ Informacje na temat Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości znajdują się pod następującym adresem: <https://een.ec.europa.eu/>. Sieć ta, współfinansowana ze środków unijnego programu COSME, działa w ponad 60 krajach i skupia 3 000 ekspertów z 600 organizacji członkowskich. Ma ona na celu wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw w prowadzeniu działalności na skalę międzynarodową.

- W okresie sprawozdawczym Europejska Sieć Przedsiębiorczości była gospodarzem **czterech regularnych spotkań stron umowy handlowej**, w których wzięło udział ponad 150 doradców biznesowych i ekspertów handlowych Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości z myślą o praktycznej wymianie poglądów na temat konkretnych przypadków dotyczących europejskich MŚP.
- W 2024 r. Europejska Sieć Przedsiębiorczości uruchomiła serię seminariów internetowych na temat *korzystania z rynków światowych*, oferując MŚP kluczowe informacje o rynku i informacje na temat wymogów regulacyjnych, aby pomóc im w rozwoju na szybko rosnących rynkach w Azji, Afryce i obu Amerykach.
- Komisja wspiera wysiłki i dzieliła się swoją wiedzą fachową na temat umów o wzajemnym uznawaniu w zakresie oceny zgodności.

Konkretne wyniki prac doradców biznesowych z Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości oraz przykłady tego, w jaki sposób pomogły one europejskim MŚP wykorzystać możliwości handlowe związane z umowami o wolnym handlu, są dostępne na stronie internetowej Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości³⁶.

W 2023 r. UE kontynuowała również swoje zaangażowanie na **szczeblu wielostronnym**. Skupiono się w szczególności na przekształceniu *Global Trade Helpdesk*³⁷ w kompleksową i bardziej przyjazną dla użytkownika platformę dla mikroprzedsiębiorstw oraz MŚP (MMŚP). UE poczyniła również znaczne postępy w pracach nad najlepszymi praktykami, które doprowadziły do uruchomienia dwóch *kompendiów* (w sprawie dostępu do finansowania dla MMŚP prowadzonych przez kobiety³⁸ oraz w sprawie przepisów szczególnych dotyczących MMŚP w programach upoważnionych przedsiębiorców³⁹) zainicjowanych na 13. konferencji ministerialnej WTO w lutym 2024 r.

IV. Usuwanie barier i znajdowanie rozwiązań

IV.1 Aktualna sytuacja i tendencje w 2023 r.

W 2023 r. na sytuację w sektorze handlu na świecie w coraz większym stopniu wywierały wpływ obecne napięcia geopolityczne, wahania gospodarcze i zmiany w polityce handlowej. Dynamikę handlu dodatkowo komplikował spadek wielkości handlu na świecie, odzwierciedlający ostrożne – a w niektórych przypadkach pesymistyczne – perspektywy zarówno gospodarek rozwiniętych, jak i rozwijających się. Niedawne kryzysy, które miały miejsce na przestrzeni ostatnich kilku lat – w szczególności pandemia COVID-19 i jej skutki,

³⁶ [Przykłady udanych działań | Europejska Sieć Przedsiębiorczości \(europa.eu\)](#).

³⁷ [Global Trade Helpdesk](#).

³⁸ [directdoc.aspx \(wto.org\)](#).

³⁹ [directdoc.aspx \(wto.org\)](#).

rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie oraz ostatnie wydarzenia na Bliskim Wschodzie – zakłóciły globalne łańcuchy dostaw i zwiększyły obciążenie międzynarodowych stosunków handlowych. Jednocześnie transformacja cyfrowa przyspieszyła, wpływając w różny sposób na handel towarami i usługami, natomiast wpływ gospodarczy podwyżek cen energii i późniejszej inflacji był nadal odczuwalny.

Jednocześnie rośnie liczba **barier w handlu ograniczających przywóz**. Ograniczenia przywozu, wymogi stosowania materiałów miejscowego pochodzenia i praktyki dyskryminacyjne, a także, bardziej ogólnie, środki ukierunkowane na zastępowanie przywozu (np. nieautomatyczne pozwolenia na różne rodzaje przywozu), w szczególności w krajach południowego sąsiedztwa, stają się często wybieranym instrumentem polityki przemysłowej wśród niektórych partnerów UE.

Wśród nowych barier **ograniczenia wywozowe** (będące skutkiem pandemii, mające wpływ na żywność, nawozy, a także szereg ważnych surowców) nadal przewyższają ograniczenia przywozowe. Unijne przedsiębiorstwa stoją również w obliczu środków ograniczających wywóz ukierunkowanych na surowce (krytyczne) w celu stworzenia przestrzeni politycznej dla rozwoju i przetwórstwa przemysłowego, zwłaszcza w krajach partnerskich w Azji Południowo-Wschodniej (np. indonezyjski zakaz wywozu rudy niklu) lub w Afryce Subsaharyjskiej (np. Ghana, Tanzania lub ostatnio zakaz wywozu litu z Namibii i Zimbabwe).

W 2023 r. zarejestrowano łącznie **16 nowych barier**, z których głównymi kategoriami były odpowiednio środki administracyjne i bariery taryfowe (odpowiednio po cztery), natomiast trzy nowe bariery dotyczyły odpowiednio barier technicznych w handlu oraz środków sanitarnych i fitosanitarnych.

W 2023 r. ponownie podkreślono znaczenie **usuwania barier w handlu i środków protekcyjnych oraz funkcjonowania mimo ich obecności**, które to bariery i środki pozostają istotnym problemem. Krajom i blokom handlowym udało się znaleźć równowagę między ochroną przemysłu krajowego a wspieraniem systemu wolnego i sprawiedliwego handlu.

A. Wykaz (łącznie zarejestrowanych) barier w handlu i inwestycjach na 31 grudnia 2023 r.

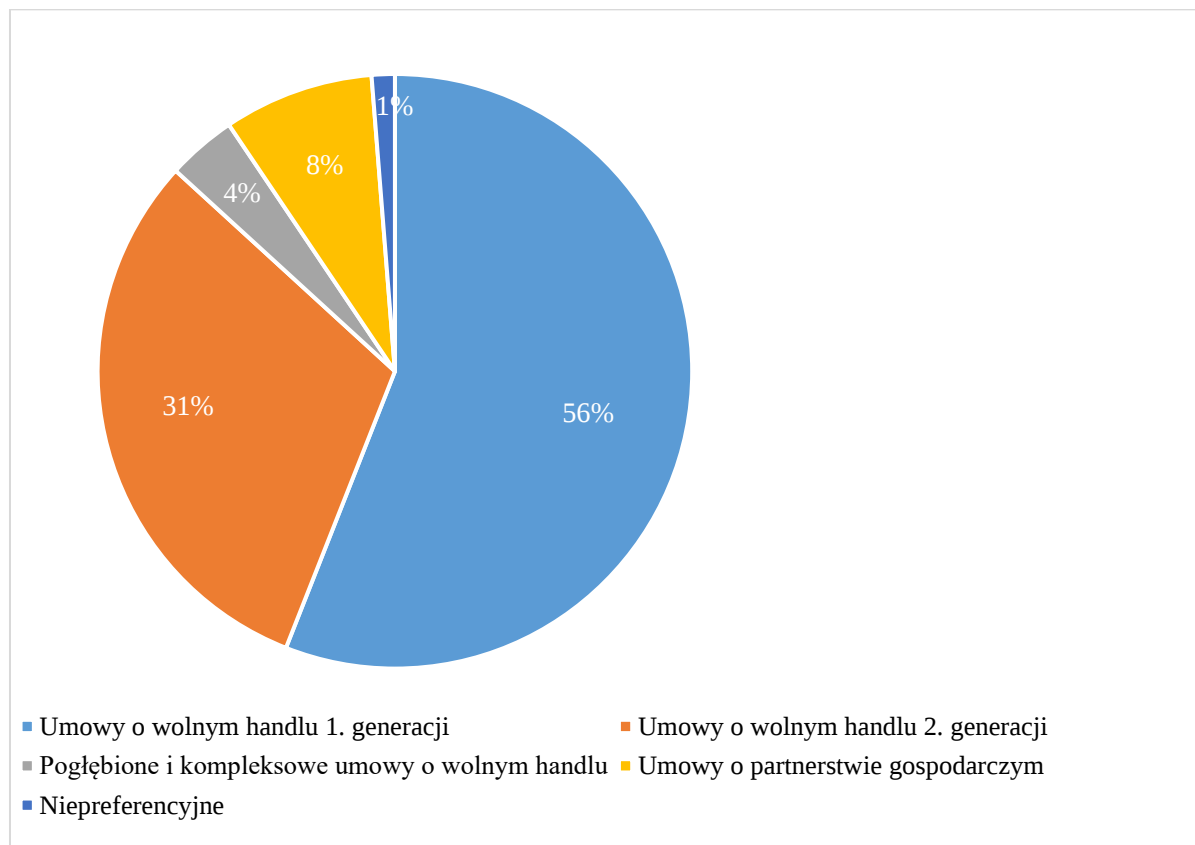
Do końca 2023 r. w bazie danych Access2Markets Komisji zarejestrowano **423 aktywne bariery dostępu do rynku**⁴⁰ w 62 państwach trzecich, tj. o 25 mniej barier niż rok wcześniej, kiedy to zarejestrowano 448 barier. Wynika to z dwutorowego podejścia: aktywnego zwalczania istniejących barier i wszczęcia wewnętrznego przeglądu w celu usunięcia przestarzałych przeszkód, które nie stanowią już wyzwania dla eksporterów z UE.

---

⁴⁰ Na koniec 2022 r. liczba barier wynosiła 448. W 2023 r. zarejestrowano 16 nowych barier, natomiast 21 zostało w pełni usuniętych, a 20 wykreślono z rejestru, ponieważ stały się one przestarzałe, wskutek czego łączna liczba barier na koniec 2023 r. wyniosła 423.

Na wykresie 3 poniżej przedstawiono odsetek barier zarejestrowanych na koniec 2023 r. w podziale na rodzaje umów. W przypadku preferencyjnych partnerów handlowych, w szczególności tych, którzy zawarli umowę drugiej generacji, stwierdzono mniej zarejestrowanych barier niż w przypadku innych partnerów handlowych, a liczba istniejących od dawna barier była również niższa.

Wykres 3: Odsetek zarejestrowanych barier w podziale na rodzaje umów

Jeśli chodzi o **rozmieszczenie geograficzne barier** w 2023 r., największą ich liczbę nadal odnotowano w **Chinach** (33), **Rosji** i **Indiach** (po 32), a następnie w **Stanach Zjednoczonych** (23) i **Brazylii** (19). Sytuacja ta stanowi odzwierciedlenie sytuacji z 2022 r., z wyjątkiem tego, że Brazylia wyprzedziła Indonezję (17). Ponadto państwa trzecie, w przypadku których zidentyfikowano co najmniej 10 barier, to Turcja (17), Korea Południowa (16), Australia (15), Meksyk (12), Algieria (11), Egipt (11) i Malezja (10).

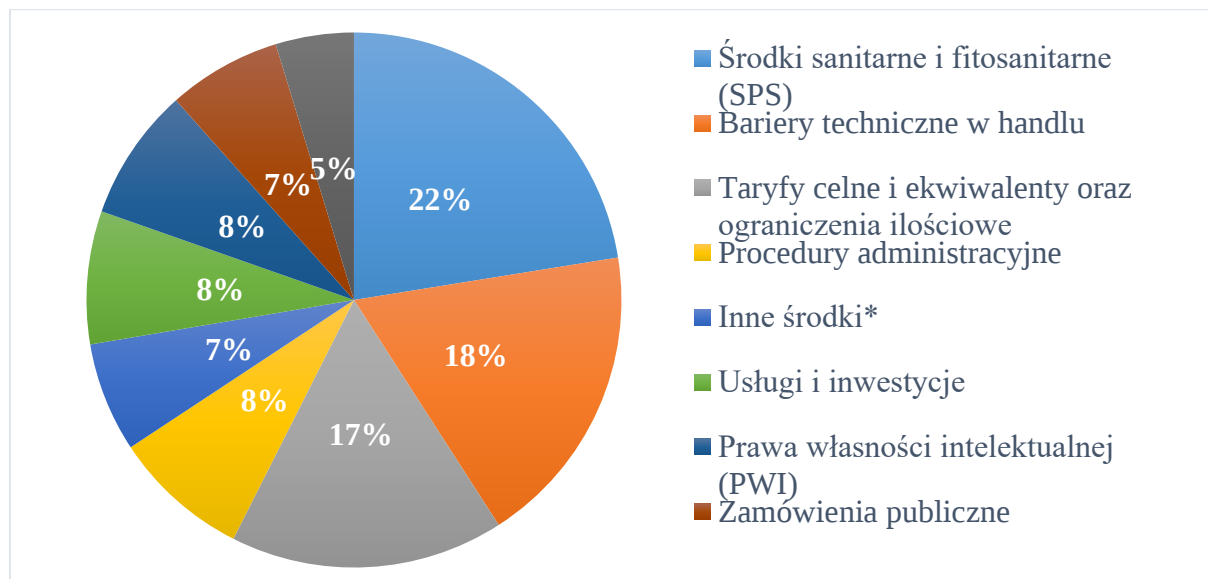
Jeśli chodzi o **rodzaje barier w handlu**, środki SPS pozostały najpowszechniejszą kategorią (95), która odpowiadała za 22 % wszystkich barier. Kolejne miejsce zajęły środki stanowiące bariery techniczne w handlu (78 barier) oraz środki taryfowe i ograniczenia ilościowe lub kontyngenty (70 barier). Do tych trzech kategorii barier w handlu można przypisać 57 % wszystkich aktywnych barier. W 2023 r. odnotowano jednak gwałtowny spadek w dwóch kategoriach, a mianowicie taryf celnych i ograniczeń ilościowych (70 zamiast 79 zarejestrowanych w poprzednim roku) oraz „innych środków”⁴¹ (28 w porównaniu z 37

⁴¹ Inne środki obejmują bariery związane z instrumentami ochrony handlu (TDI) i subsydiami oraz środki mające wpływ na konkurencję.

zarejestrowanymi na koniec 2022 r.), a także stały spadek środków związanych z SPS od 2021 r. (95 w porównaniu z 99 w 2022 r.). Liczba podatków i ograniczeń wywozowych wzrosła (20 w porównaniu z 16 w 2022 r.).

Liczba zarejestrowanych barier w pozostałych kategoriach utrzymywała się na stosunkowo stabilnym poziomie w porównaniu z końcem 2022 r.

Wykres 4: Rodzaje barier w 2023 r.

B. Zmiany w zakresie barier w handlu i inwestycjach w 2023 r.

W 2023 r. **liczba nowych zarejestrowanych barier ponownie wzrosła** po raz pierwszy od 2020 r., chociaż ich liczba pozostaje znacznie poniżej poziomów sprzed pandemii COVID-19.

Rodzaj środka	2020	2021	2022	2023
Środki sanitarne i fitosanitarne	13	2	3	3
Barriere techniczne w handlu	5	6	2	3
Taryfy celne i ekwiwalenty oraz ograniczenia ilościowe	5	2	3	4
Procedury administracyjne	5	1	0	4
Usługi i inwestycje	4	1	0	0
Inne środki ⁴²	4	2	0	0
Prawa własności intelektualnej	1	0	2	0
Zamówienia publiczne	3	2	0	0

⁴²Inne środki obejmują bariery związane z instrumentami ochrony handlu (TDI) i subsydiami oraz środki mające wpływ na konkurencję.

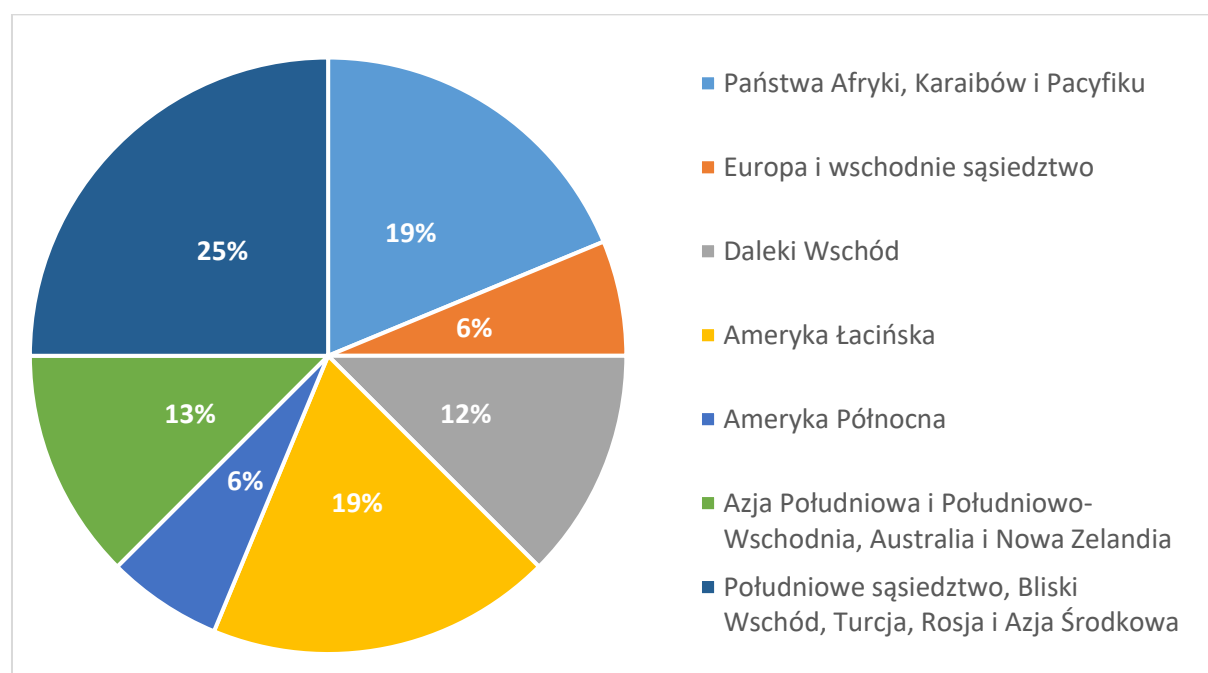
Podatki wywozowe i ograniczenia	1	0	0	2
Ogółem	41	16	10	16

Do nowych rodzajów barier należały **procedury administracyjne**, a także **taryfy celne i ekwiwalenty oraz ograniczenia ilościowe** (zarejestrowano cztery nowe bariery każdego rodzaju), a następnie **bariery techniczne w handlu (TBT)** oraz **środki sanitarne i fitosanitarne (SPS)**. W 2023 r. liczba nowych barier związanych z SPS utrzymywała się na stosunkowo niskim poziomie (3), podobnie jak w 2022 r. (3) i w 2021 r. (2).

Podobnie jak w poprzednich latach większość nowych barier dotyczyła sektora **rolnictwa i rybołówstwa**. Bariery horyzontalne, których wpływ odczuło kilka sektorów, również rosły.

Rodzaj sektora	Nowe bariery 2022	Nowe bariery 2023
Rolnictwo i rybołówstwo	5	4
Horyzontalny	3	5
Wina i napoje spirytusowe	1	1
Inne sektory	1	1
Przemysł motoryzacyjny	0	2
Produkty farmaceutyczne	0	2
Górnictwo	0	1
Usługi	0	1
Łącznie	10	16

Wykres 5: Rozmieszczenie geograficzne nowych barier w 2023 r.

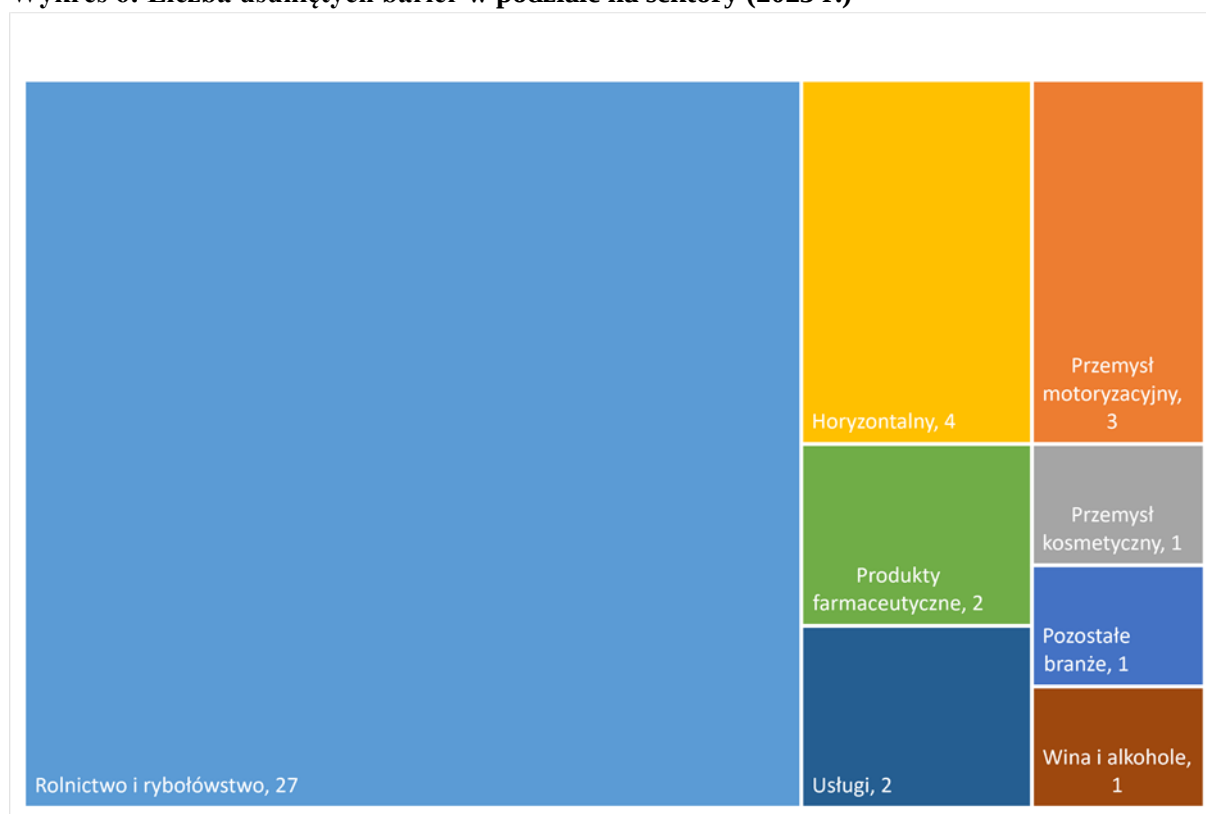
Podobnie jak w 2022 r. kraje południowego sąsiedztwa znalazły się na pierwszym miejscu pod względem nowych barier (4), a następne w kolejności były Ameryka Łacińska i Afryka (3), Azja Południowa i Południowo-Wschodnia oraz Daleki Wschód (2) oraz Ameryka Północna i europejskie sąsiedztwo (1). Znajduje to również odzwierciedlenie w liczbie skarg w podziale na regiony (zob. wykres 5).

C. Bariery usunięte w 2023 r.

W 2023 r. usunięto **41** barier w **28 krajach partnerskich**. Zastosowano różne strategie i instrumenty, w tym działania dyplomatyczne lub wykorzystanie komitetów utworzonych w ramach **dwustronnych umów handlowych oraz WTO**.

60 % usuniętych barier dotyczyło sektora **rolnictwa i rybołówstwa**. Cztery z usuniętych barier dotyczyły produktów w więcej niż jednym sektorze, natomiast trzy dotyczyły **sektora motoryzacyjnego**. W dużej mierze odzwierciedla to sytuację z 2022 r.

Wykres 6: Liczba usuniętych barier w podziale na sektory (2023 r.)

Wśród usuniętych barier **środki SPS (26)** ponownie **znalazły się na szczycie listy**, co miało bezpośredni pozytywny wpływ na europejski **sektor żywności**. Oprócz postępów w **zakresie regionalizacji poczynionych we współpracy z partnerami będącymi stronami umów o wolnym handlu z Japonią i Koreą Południową** (zob. sekcja II.2 powyżej) Komisja, państwa członkowskie i zainteresowane sektory przyczyniły się do usunięcia szeregu utrzymujących się i szczególnie szkodliwych barier w wielu innych państwach trzecich.

- Na przykład **Arabia Saudyjska zniosła** trwający od dwudziestu lat **zakaz dotyczący produktów bydłowych, owczych lub kozich ze wszystkich krajów UE**

wprowadzony w związku z **BSE** (gąbczastą encefalopatią bydła), natomiast **Chiny** po ponad 20 latach w końcu zniosły podobne ograniczenia dotyczące wołowiny z Belgii i Polski. Chiny pozostają największym na świecie rynkiem eksportowym wołowiny, w szczególności wołowiny bez kości pochodzącej ze zwierząt w wieku poniżej 30 miesięcy.

- **Indonezja** zniosła **nadmierne opłaty i podatki** nakładane na przywóz z UE, wprowadzając przejrzystą i sprawiedliwą strukturę opłat za usługi kwarantanny zgodną z normami międzynarodowymi. Przynosi to bezpośrednie korzyści unijnemu wywozowi produktów rolno-spożywczych do Indonezji, których wartość opiewa na 950 mln EUR rocznie. Eksporterzy towarów rolnych do **Kolumbii**, rynku eksportowego o wartości 737 mln EUR rocznie, skorzystali na zniesieniu **nadmiernych opłat związanych z oceną ryzyka** unijnych produktów zwierzęcych i roślinnych – każda taka ocena kosztowała do 3 000 EUR.
- Poczyniono również postępy w zakresie opóźnień w rozpatrywaniu wniosków o dostęp do rynku składanych przez poszczególne państwa członkowskie. Po kilku latach słowackie produkty mleczne są obecnie akceptowane w **Korei Południowej**, francuskie mini kiwi w **Stanach Zjednoczonych**, a francuskie produkty z wieprzowiny w **Australii**. Procedury te często nie uwzględniają faktu, że prawodawstwo dotyczące środków sanitarnych i fitosanitarnych jest zharmonizowane na szczeblu UE.

Sześć z usuniętych barier to **bariery techniczne w handlu**, a dwie dotyczyły **powiązanych taryf celnych i ekwiwalentów oraz ograniczeń ilościowych**.

- **Peru** zniosło restrykcyjne przepisy dotyczące etykietowania środków spożywczych. W następstwie dyskusji na forum podkomitetu UE–Wspólnota Andyjska dotyczącej barier technicznych w handlu Peru zmieniło swoje przepisy, aby umożliwić bezterminowe umieszczanie na produktach spożywczych etykiet klejowych. Jest to duże ułatwienie dla unijnych podmiotów zajmujących się wywozem przetworzonej żywności i napojów bezalkoholowych do Peru – jest to rynek o wartości 140–180 mln EUR rocznie.
- **Argentyna** wyeliminowała system nieautomatycznych pozwoleń na przywóz – jedną z najdłużej utrzymujących się barier w dostępie do rynku dla przedsiębiorstw UE w Argentynie. Państwa członkowskie już teraz zgłaszają, że przywóz do kraju jest znacznie łatwiejszy dzięki nowemu systemowi.
- Współpracując ze sobą, Komisji Europejskiej, **rządowi Japonii** i sektorowi prywatnemu udało się rozwiązać problem spowodowany dodatkowymi wymogami, które wpłynęły na przywóz produktów weterynaryjnych, w szczególności czytników RFID (urządzenia do identyfikacji radiowej).

Przy usuwaniu barier Komisja ściśle współpracuje z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami z UE. Odbywa się to w ramach **partnerstwa na rzecz dostępu do rynku**, które pozostaje głównym elementem strategii zwalczania barier. Partnerstwo zakłada regularne spotkania Komisji, państw członkowskich i unijnych stowarzyszeń przedsiębiorców w różnych konfiguracjach. Komitet Rady ds. Polityki Handlowej także regularnie rozpatruje kwestie związane z wdrażaniem i egzekwowaniem przepisów, w tym

dotyczące barier specyficznych dla poszczególnych państw, w celu zapewnienia niezbędnego impulsu i kierunku działania oraz opracowania wspólnej wizji Komisji i państw członkowskich w zakresie priorytetów, działań, które należy podjąć, i obszarów, w których wysiłki muszą być największe.

Prace partnerstwa prowadzone przed kadencją obecnej Komisji oraz w trakcie tej kadencji przyczyniły się do znacznego **zwiększenia swobody w zakresie wywozu z UE**. Ogólnie rzecz biorąc, z analizy ekonometrycznej przeprowadzonej przez DG ds. Handlu wynika, że dzięki usunięciu szeregu barier w latach 2018–2022 wartość wywozu z UE w 2023 r. była o 6,2 mld EUR wyższa niż gdyby bariery te nadal istniały.

IV.2 Dwustronne i wielostronne egzekwowanie zobowiązań handlowych: rozstrzyganie sporów

Chociaż usuwanie większości barier nadal odbywa się w drodze dwustronnej współpracy z partnerem handlowym za pośrednictwem komitetów ds. umów o wolnym handlu lub komitetów w ramach WTO, w niektórych przypadkach nadal konieczne jest przejście do formalnych postępowań w sprawie rozstrzygania sporów w ramach umowy dwustronnej albo WTO. W tym celu **kluczowe znaczenie ma zachowanie możliwości rozstrzygania sporów** między stronami.

W szczególności **tymczasowy arbitraż odwoławczy** oraz umowy o arbitrażu *ad hoc* pomogły utrzymać rozstrzyganie sporów na forum WTO pomimo blokowania przez Stany Zjednoczone od 2019 r. mianowania do Organu Apelacyjnego WTO. Wraz z przystąpieniem Filipin w maju 2024 r. 54 ze 164 członków WTO jest obecnie objętych tymczasowym arbitrażem odwoławczym składającym się z 26 uczestników. Pierwsze orzeczenie w ramach tymczasowego arbitrażu odwoławczego wydano w grudniu 2022 r. w sprawie DS591 wniesionej przez UE (*Kolumbia – mrożone frytki*).

Rozstrzyganie sporów – choć wymaga czasu – pozostaje ważną drogą działań UE w zakresie egzekwowania prawa. Jest to dobrze ugruntowany i zorientowany na przepisy sposób rozwiązywania sporów pozwalający trzymać się z dala od niepotrzebnego upolitycznienia. Dzięki wzmocnieniu praworządności system rozstrzygania sporów sprawia również, że system transakcyjny staje się bezpieczniejszy i bardziej przewidywalny.

W 2023 r. UE nie wszczęła żadnych nowych sporów, ale w czerwcu 2024 r. wszczęto dwie nowe sprawy:

- 14 czerwca 2024 r. UE wszczęła **postępowanie w sprawie dwustronnego rozstrzygania sporów** przeciwko **Algierii** na podstawie układu o stowarzyszeniu między UE a Algierią⁴³ i zwróciła się o konsultacje z władzami Algierii w celu rozwiązania kwestii szeregu ograniczeń nałożonych na wywóz z UE i inwestycje UE, w tym m.in. systemu licencjonowania przywozu skutkującym zakazem przywozu; subsydia uzależnione od wykorzystania lokalnych środków produkcji do produkcji

---

⁴³ <https://circabc.europa.eu/ui/group/09242a36-a438-40fd-a7af-fe32e36cbd0e/library/46ce9fe8-838a-4d71-8dde-9f4cd9976d3e/details?download=true>

samochodów; ograniczenie własności zagranicznej przedsiębiorstw przywożących towary w Algierii oraz zakaz przywozu ceramiki i marmuru. Wprowadzając te środki ograniczające handel od 2021 r., Algieria, zdaniem UE, nie przestrzega swoich zobowiązań w zakresie liberalizacji handlu wynikających z układu o stowarzyszeniu między UE a Algierią.

- 26 czerwca 2024 r. UE zwróciła się do **WTO** o konsultacje w **sprawie rozstrzygnięcia sporów** dotyczących stosowania przez **Tajwan** kryteriów lokalnego udziału w projektach morskiej energii wiatrowej (DS625, *Tajwan – morska energia wiatrowa*). Zdaniem UE kryteria kwalifikowalności i przyznawania miejscowego udziału Tajwanu w aukcjach alokacji zdolności wytwórczych dla morskich farm wiatrowych są niezgodne z jego zobowiązaniem wobec WTO do niedyskryminowania przywożonych towarów i importowanych usług.

W okresie sprawozdawczym **strona UE kontynuowała również wykorzystywanie egzekwowania prawa** i w wielu przypadkach była w stanie uzyskać ulgę. W sprawie DS583 (*Turcja – produkty farmaceutyczne*) spór w ramach WTO okazał się skuteczny w odwróceniu polityki Turcji w zakresie lokalizacji i ustalania priorytetów w odniesieniu do produktów farmaceutycznych.

Jednocześnie wygranie sprawy nie zawsze przekłada się na natychmiastowe usunięcie środka ograniczającego lub polityki ograniczającej. W niektórych przypadkach kraje partnerskie mogą angażować się w taktykę opóźniania lub podejmować działania, które w rzeczywistości nie prowadzą do zapewnienia zgodności. W tym scenariuszu Komisja podejmuje niezbędne kroki w celu obrony interesów UE (tj. wszczynając postępowania w sprawie przestrzegania przepisów lub nawet rozważając działania odwetowe), aby utrzymać presję w celu zagwarantowania usunięcia barier. Dotyczy to spraw DS591 (*Kolumbia – mrożone frytki*) i DS577 (*USA – dojrzałe oliwki*), w przypadku których wszczęto postępowanie w sprawie przestrzegania przepisów (zob. informacje w sekcji I.1 powyżej).

Ponadto Komisja kontynuowała wysiłki na rzecz **zapewnienia pełnego wykonania orzeczeń** panelu na korzyść UE. W tym celu w pełni wykorzystuje możliwości oferowane przez system rozstrzygnięcia sporów WTO oraz wzmocnione unijne **rozporządzenie w sprawie egzekwowania zasad** ⁴⁴. UE stanęła ostatnio w obliczu zablokowania ostatecznego rozstrzygnięcia sporów w ramach systemu WTO, np. sprawy DS592 (*Indonezja – ruda niklu*), w której Indonezja odwołała się do niefunkcjonującego organu odwoławczego WTO, oraz sprawy DS582 (*ICT India – cła na produkty ICT*), w której Indie również odwołały się po prawie roku zaangażowania w znalezienie rozwiązania. W 2023 r. Komisja rozpoczęła pierwsze konsultacje publiczne na temat ewentualnego stosowania rozporządzenia w sprawie egzekwowania zasad w odniesieniu do Indonezji i rozważa zastosowanie odpowiednich i proporcjonalnych środków zaradczych, podczas gdy trwają dyskusje z tym krajem na temat możliwego rozwiązania.

---

⁴⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R0167>.

IV.3 Pojedynczy punkt kontaktowy

Pojedynczy punkt kontaktowy w dalszym ciągu zapewniał jednolitą platformę i punkt kompleksowej obsługi, upraszczając proces zgłaszania Komisji barier przez zainteresowane strony oraz wprowadzając skuteczny proces oceny skarg. Postępy poczynione w 2023 r. pozwalają dostrzec zaangażowanie UE w promowanie sprawiedliwego handlu i celów zrównoważonego rozwoju dzięki usprawnionym procesom i większemu zaangażowaniu zainteresowanych stron.

Pojedynczy punkt kontaktowy – jak to działa?

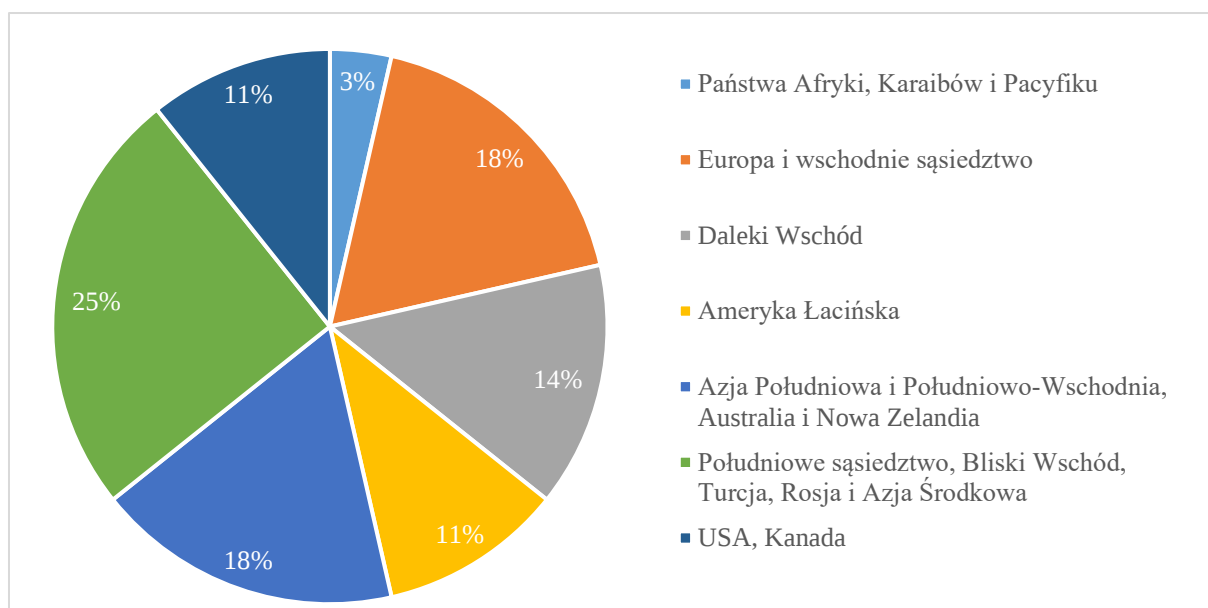
Skargi można składać, wypełniając odpowiednie **formularze online** (jeden dotyczący problemów związanych z dostępem do rynku i jeden dotyczący problemów związanych z handlem i zrównoważonym rozwojem/ogólnym systemem preferencji taryfowych), dostępnych na stronie Access2Markets⁴⁵. Opracowano je, aby dostarczyć DG ds. Handlu wystarczających informacji do przeprowadzenia pierwszej oceny przedmiotowej kwestii i rozważenia odpowiednich działań następczych. W grudniu 2023 r. Komisja/DG ds. Handlu dokonały przeglądu i dalszego uproszczenia wytycznych operacyjnych dotyczących pojedynczego punktu kontaktowego⁴⁶ oraz przedstawiły orientacyjny harmonogram rozpatrywania skarg dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju wynoszący 120 dni roboczych. Wyjaśnienia przedstawia się również na spotkaniach poprzedzających złożenie wniosku z potencjalnymi skarżącymi oraz na kolejnych spotkaniach po otrzymaniu skargi. Komisja może również wnieść skargę z własnej inicjatywy („z urzędu”) w celu wszczęcia spraw.

Jak pokazano na wykresie 7 poniżej, do pojedynczego punktu kontaktowego wpłynęły skargi dotyczące barier napotkanych w 20 krajach partnerskich ze wszystkich regionów geograficznych. Zgodnie z tendencją zaobserwowaną w 2022 r. jedna czwarta dotyczyła domniemanych barier w handlu w krajach południowego sąsiedztwa (siedem barier), co stanowiło spadek z 33 % w 2022 r. Prawie co piąta bariera pojawiła się odpowiednio w Azji Południowej i Południowo-Wschodniej oraz w Europie i w krajach wschodniego sąsiedztwa, przy czym na te trzy obszary przypada 61 % wszystkich otrzymanych skarg.

Wykres 7: Skargi otrzymane przez pojedynczy punkt kontaktowy w 2023 r. w podziale na regiony

⁴⁵ <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/pl/contact-form>.

⁴⁶ https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/form-assets/operational_guidelines.pdf

W 2023 r., czyli w **trzecim pełnym roku** działalności, do **pojedynczego punktu kontaktowego** wpłynęło 28 skarg zewnętrznych od zainteresowanych stron z UE. Zdecydowana większość (24) została wniesiona przez podmioty gospodarcze z UE, tj. 16 skarg zostało wniesionych przez unijne przedsiębiorstwa, sześć przez europejskie stowarzyszenia branżowe, a dwie przez krajowe stowarzyszenia branżowe. Pozostałe dwie skargi wniosły państwa członkowskie. Ponadto Komisja rozpoczęła rozpatrywanie dwóch skarg z własnej inicjatywy.